Digte i udvalg

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta verk har digitaliserats av Google från Harvard University i september 2007 och anpassats för Projekt Runeberg i juli 2013 av Ralph E.

Johan Herman Wessel

er født i aaret 1742. Hans fader, en brodersøn af Tordenskjold, var prest i Vestby sogn i Akershus. Johan Herman blev 16 aar gammel sendt ind til Kristiania for at gaa paa latinskolen der og blev student i 1761. Han tog ikke nogen embedseksamen, men fulgte sorgløst sine literære interesser, studerede nyere sprog og levede i Kjøbenhavn af at undervise i disse.

Wessel var 30 aar gammel, da han skrev Kierlighed uden Strømper, 1772, og han, som hidtil havde levet ganske ukjendt, blev med én gang den berømte digter. Stykket var en parodi paa tidens franske tragedie og italienske opera, og først og fremst paa den form, to nordmænd havde givet disse digtarter i vor literatur. Kort tid forud var nemlig paa den danske skueplads blevet opført syngestykket Tronfølgen i Sidon af Niels Krog Bredal og tragedien Zarine af Johan Nordal Brun.

Wessel har ikke skrevet meget; hans natur laa ikke for regelmæssigt arbeide. Vi nævner de alvorlige digte Søvnen og Nøisomhed og hans komiske fortællinger, af hvilke enkelte har bidraget mere end noget andet til at holde hans mindefriskt hos det store publikum. Hans vittige smaavers og impromptuer hører til det genialeste, han har frembragt. Flere af dem fremkom i det norske selskab, hvis første gjæst han var.

I de senere aar var Wessels helbred svækket, og han led under mismod. Hans økonomiske stilling var ogsaa altid daarlig; i 1779 var han bleven theateroversætter, men lønnen var liden. Han døde i aaret 1785, kun 43 aar gammel.

Kierlighed uden Strømper

KIERLIGHED UDEN STRØMPER

ET SØRGE-SPIL

I

FEM OPTOG

PERSONERNE:

Johan von Ehrenpreis, Skredder-Svend.
Grete, Johans Forlovede.
Mette, Gretes Fortroelige.
Mads, Gretes ulykkelige Elsker.
Jesper, Madses Fortroelige.

FØRSTE OPTOG.

Første Optrin.

Grete allene, sovende paa en Stoel, vogner op, og siger:

«Du aldrig bliver gift, hvis det i Dag ey skeer!» O! alt for fæle Drøm! mig synes, at jeg seer Endnu den sorte Geist, at jeg ham hører true Med samme Torden-Røst. Saa skal jeg aldrig skue Det Haab opfyldt, hvorpaa jeg byggede saa tryg, Da paa min Skredders Skiød, med Haanden om hans Ryg, Jeg hørte ham saa tidt med kiælen Stemme sige: Jeg var hans eeneste, hans allerbeste Pige, At mine Øyekast sig trængte til hans Siæl, Og at han uden mig ey kunde lide vel. Og at han uden mig ey kunde lide vel. Lide betyder her at befinde sig.Troeløse! jeg gad vidst, hvordan du nu maa lide! En Diævel skulde dig ey kunde fra mig slide, Min Smiil din Vellyst var, og mine Vink din Lov, Det svor du paa, og løy, og denne Løgn var grov; Thi over Tiden nu det er alt otte Dage, Som du mig lovede at komme her tilbage. Forbandet den Major! hvis Buxer gik i tu; Dog ney utroe Johan, forbandet være du! Det Bud som foregav, at en Major ham sendte, For at berette dig, de Buxer, som du vendte I Fior, var nu i tu, og at et andet Par Ham maatte giøres strax, thi han i Knibe var, Han for at skuffe mig med dig var sammensvoren, I kiørte Pokker I! og ikke til Majoren. Hvor kunde vel hos mig Mistanke finde Sted? Jeg var godtroende og blind af Kierlighed; Stokblind jeg vist nok var, som kunde ey begribe, At aldrig saadan Mand, en reen Major, i Knibe For Buxer være kand; jeg nu for silde seer.

(Efter nogen Taushed).

«Du aldrig bliver gift, hvis det i Dag ey skeer!» Viig fra mig sorte Aand! som tordner i mit Øre, Dog ney, jeg hører ey, jeg synes kun at høre.

*Andet Optrin.

Mette. Grete.

Mette.

Hvad nye Fortræd Masør! Masør, ma soeur. forvolder disse Skrig? Hvor ængste de min Siæl!

Grete.

Jeg er ulykkelig! Veninde hør og skielv! et fælt sortagtigt Væsen, En Diævel uden Tvivl, med sorte Haar paa Næsen, Mig nu, jeg sad og sov, i Drømme forekom, Og grumt og brølende afsagde denne Dom: «Du bliver gift i Dag, skal du det eengang blive!»

Mette.

Man bør ey altid troe, hvad Drømme os indgive.

Grete.

Du veed, en Helte-Drøm har aldrig feilet før.

Mette.

Lad det end være saa, du dog betænke bør, At til en rigtig Drøm der Seng og Nat udkræves; Om Dagen i en

Stoel — —Grete. Du trøster mig forgieves. Det Indtryk, som min Drøm har giort udi mit Brøst, Desværre trodser din og hele Verdens Trøst. Jeg seer min visse Død.

Mette. Men den seer ikke Mette. Din Drøm, var den end sand, den siger jo kun dette: Du aldrig giftes skal.

Grete.

Og den, som siger det, Han siger, jeg skal døe. Thi jeg har nogen Ret, Hvis tusind Vidnesbyrd mig nogen Ret kand give, At troe, jeg ikke bør blant Grimme regnet blive, Og naar man ey er grim, og er ey heller død, Man for at blive gift ey pleyer lide Nød.

Mette.

Forlad mig, jeg tilstaaer, at jeg mig har forløbet.

Grete.

Du ved din Tale kun Eenfoldighed har røbet, Og den er alt forladt.

Mette. Forlad da ligesaa, At jeg dig endnu tør et Middel foreslaae, Hvorved du lykkelig, og Drømmen sand kand blive: Gift dig i Dag med Mads.

Grete.

Min Haand jeg skulde give Til den, jeg før forskiød? den Kaal jeg spøtted' i Jeg skulde søbe selv? Gid før — —

Mette.

For alting tie! En ubetænksom Eed man ofte maa fortryde, Og mine Grunde dig maaskee kand overtyde, Du ey forsværge bør at blive Madses Brud. Sandt nok ved saadan Eed en Siæl sig mærker ud, Som ikke tænker lavt, men jeg tør endnu sige: Den Siæl hver anden maa i Høyde overstige, Som kun af Lydighed imod sit Kald og Pligt Nedlader sig til det, som den er væmmeligt. Men vores Kald og Pligt, saa mange, som vi ere, Er at udvælge os en Mand i Tugt og Ære.

Grete.

Hvo kand vel staae imod den rene Sandheds Sprog, Det har udi min Siæl oplyst den mørke Krog.Fornuften i dit Raad er villig at samtykke, Kun maatte Hiertet ey Fornuften undertrykke! Der dog endnu en Ting for Hovedet mig staaer; Om jeg dig lyde vil, hvem staaer mig inde for, At Mads foragter ey, den ham har før foragtet?

Mette.

Du hans Høyagtelse for evig har forpagtet, Det staaer jeg inde for, og til Beviis herpaa, For Solens Opgang han for mine Fødder laae For Solens Opgang han for mine Fødder laae. For Solens Opgang = før Solens Opgang. I Morges Taarefuld, og med en ydmyg Mine Bad om Tilladelse at kaste sig for dine. Han har en vigtig Sag at foredrage dig, Som han fandt raadeligt at holde skiult for mig. Hvis du tilsteder det, og du det bør tilstede, Jeg strax vil hente ham.

Grete.

Lad din Forstand mig lede, Giør hvad dig synes best, min Siæl indviklet er I Sorgers mørke Skye, du dens Veyleder vær.

(Mette gaaer).

Tredie Optrin.

Grete allene.

Saa er jeg da fordømt til Madses Brud at blive, Jeg give skal min Haand, og kand ey Hiertet give; De skulde begge to saa deylig fulgtes ad, Hvis den utroe Johan ey værdig var mit Had.

Fierde Optrin.

Grete. Mads.

Grete.

Seigneur! Indgangen hid jeg vilde dig ey hindre; Thi af en Mand, som du, jeg venter intet mindre, End smaa Bebreydelser, som giør os begge Skam.

Mads.

Enhver, som kiender Mads, bør tænke saa om ham. Vel sandt du mig forskiød, men det er kun en Skiæbne, Mod hvilken du omsonst, og jeg, mig vilde væbne; Det ingens Brøde er og altsaa ikke din. Een Brøde veed jeg af, og denne bliver min: Jeg en Misdæders Navn med Rette burde bære, Jeg har fordristet mig din Skiønhed at vanære; Du tog din Haand igien, og jeg har endnu Liv, Jeg ey mit Hierte strax hiemsøgte med en Kniv;Din Skiønhed jeg til Trods endnu tør drage Aande; Du Aarsag har om mig at tænke allehaande, Men tager jeg ey feyl, en Skiæbne eller Aand, Jeg veed ey hvem af to, tilbageholdt min Haand, Da jeg, Madam, forladt og straffet med din Vrede Besluttede at døe, min Kniv var af sin Skede, Min Arm alt udstrakt var, jeg manglede ey Mod, Døe var min fulde Agt, flyd! raabte jeg, mit Blod! Men ingen Draabe flød. Man er som uden Sandser, Naar man sig dræbe vil. Om derfor med et Pandser Mod dette grumme Stød een dækkede min Barm, Hvad heller nogen Geist tilbageholdt min Arm, I den Forvirrelse jeg kunde ey erfare.

Grete.

Nu min Beskedenhed befaler mig at svare: Jeg kiender mig for vel til mig at bilde ind, At hele Verden var udi et Kalve-Skind, At hele Verden var udi et Kalve-Skind. Efter *Boye* skal meningen af dette sted være: «Jeg har ikke den Indbilskhed at troe, at Verden skulde være lille nok til at lægge Mærke til, eller bryde sig om, at jeg o. s. v.» Fordi jeg byttet bort en Elsker for en anden; Vel har jeg ofte hørt, naar jeg skal sige sanden. At nogle Skiønheds Træk mig gunstig Skiæbne gav, Men saa hovmodig jeg dog aldrig blev deraf,

At mig i Sinde kom at holde for en Brøde, Om ved mit Hiertes Tab min Elsker strax ey døde.

Mads.

Ved din Beskedenhed min Brøde voxer meer, Jo meere jeg dit Værd ved den forøget seer.

Grete.

Nu nok om dette talt, vend dig igien til Sagen.

Mads.

Jeg har da tydelig, mig synes, lagt for Dagen, Hvorlunde at en Aand, en Skiæbne eller sligt, Var Aarsag, at jeg før ey efterkom min Pligt. Men Skiæbne, Aand og sligt giør intet hen i Taaget, Og med at frelse mig de vist nok meente noget; Det noget gietter jeg, men om jeg gietter ret, Et Ja, et Ney af dig skal snart afgiøre det. Jeg troer, min gode Aand mit Liv har vildet spare, Fordi den saae, min Nød ey skulde evig vare, Fordi den saae, Johan tilsidst ved nedrig Sviig Dig skulde lære ret at sette Priis paa mig. Herom at sige meer var kun at spilde Tiden Og at fornærme dig, som alt for længe siden Min Meening fattet har; beær mig med et Svar, Hvoraf jeg fatter din.Grete.

Hvad Skiæbnen budet har, [[** burde vært flere tab. her?]] Var en Forvovenhed af mig at vilde hindre; Jeg har i denne Sag kun dette at erindre, I Fald jeg giftes skal, da maa det skee i Dag, Det ellers aldrig skeer.

Mads.

Min Tunge er for svag Til min Erkjendtlighed og Glæde at udtrykke; Læs af mit Øye-Syn min Elskov og min Lykke. Jeg galopperer hen, at tage Klæder paa, Hvormed jeg værdigen kand som din Brudgom staae.

(Han gaaer.)

Femte Optrin.

Grete allene.

Aria.

Skiæbnen bød mig først Johan, Nu mig giver Mads til Mand. Naar dig nogen Karper byder, Og du faaer kun tørre Jyder, Og du faaer kun tørre Jyder, tørrede flyndrer. Bliver du lidt flau derved;Men har du en sulten Mave, Og ey anden Mad kand have, Gaaer den tørre Jyde ned. Skiæbnen bød mig først Johan, Nu mig giver Mads til Mand.

Hvor nødig Hiertet vil dog for Fornuften vige! Jeg hører dennes Røst alvorligen at sige: Mads blive skal din Mand, men Hiertet siger: Ney — Dog, hvorom alting er, saa gaaer jeg nu min Vey.

Ende paa første Optog.

ANDET OPTOG.

Første Optrin.

Mads. Jesper.

Mads.

Hvor hopper ey min Siæl! Hvor skynder sig mit Blod At raabe: Fryder jer! til hvert et Ledemod.

Jesper.

Du taler som du var, min Ven! lidt Hovedsvimmel. Men har du en sulten Mave, Og ey anden Mad kand have, Gaaer den tørre Jyde ned. Skiæbnen bød mig først Johan, Nu mig giver Mads til Mand.

Hvor nødig Hiertet vil dog for Fornuften vige! Jeg hører dennes Røst alvorligen at sige: Mads blive skal din Mand, men Hiertet siger: Ney — Dog, hvorom alting er, saa gaaer jeg nu min Vey.

Ende paa første Optog.

ANDET OPTOG.

Første Optrin.

Mads. Jesper.

Mads.

Hvor hopper ey min Siæl! Hvor skynder sig mit Blod At raabe: Fryder jer! til hvert et Ledemod.

Jesper.

Du taler som du var, min Ven! lidt Hovedsvimmel.Mads.

Faer fra et [[** dette er vel ikke sperret?]] Helvede med et op i en Himmel, Og vi vil faae at see, om du det bedre giør. Saa lykkelig en Hest som jeg var aldrig før. Kom kys mig søde Broer! Lad os en Sang istemme, Hvoraf den hele Jord min Glæde kand fornemme. For evig evig Tiid er Mads nu lykkelig! Min Jesper! hielp mig at udstøde Fryde-Skrig, Hør! af min Fryds-Basun faer ud en Glædes Torden Langt ned til dem, som boe, — — der boer jo under Jorden En Hoben smukke Folk. Den hele Jordens Kreds Skal vide jeg er glad, før er jeg ey tilfreds.

Aria.

Underjordiske som sover, Du maa ikke undres over, At min Sang dig vækker op Til at giøre Glædes Hop. Du det ikke skal fortryde; Thi min Sang kun Fryd skal byde: Under Jorden giør et Hop! Naar min Sang dig vækker op. Mads i Dag har vundet Seyer, Mads i Dag sin Grete eyer, Ja med Hud og Haar og Krop. Under Jorden giør et Hop!Jesper.

Har du nu skreget ud din Glædes Raserie?

Mads.

En Zephyr blæser nu, og Stormen er forbie, Det var en Fryds Orkan, som foer udaf sit Fængsel, Og havde Fængslets Dør nær løftet af dens Hængsel; Saa voldsom var dens Fart. En Siæl er dobbelt glad, Jo længere den før i Sorgens Fængsel sad.

Aria.

Min Glæde er som Bekken: Den Bek, som sagte flød, Før den en Demning bød Ey røre sig af Flekken; Da Demningen kom bort, Flød Bekken dobbelt fort. Min Glæde er som Bekken.

Jesper.

Jeg Grete komme seer, hun vist den Slutning drager, At du af Lunkenhed dig gode Stunder tager, Ifald hun faaer at see dit end ukiemte Haar; Det bliver derfor best, at du afsides gaaer.

(De gaaer).

Andet Optrin.

Grete. Mette.

Mette.

Saa var mit Haab omsunst, du syntes at samtykke I dette Ægteskab; jeg holdt det for min Lykke, At ved mit ringe Raad jeg kunde fremme din, Og skrekkes nu, du slaaer det hen i Veyr og Vind.

Grete.

Jeg dig forbunden er, som vil min Smerte lindre, Og ærer dine Raad, men ikke destomindre Mit Hierte siger mig, at tusind Plagers Hær Med Længsel venter paa at see min Brudefær. Før var jeg angestfuld, men tusind gange meere, Saasnart jeg tænker paa, at Mads min Mand skal være, Jeg veed ey selv, hvorfor.

Mette.

Man vel hos visse Folk Paa visse Tider bør ansee som Sandheds Tolk En rigtig Ahnelse, men du dig kand bedrage, Og for en Ahnelse maaskee den Afskye tage, Som føles af enhver ved slige Bryllupper, Hvor man skal ægte een, og har en anden kiær. Din Ahnelse maaskee af sidste Slags kand være, Hvem veed?Grete.

Du er for kort til mig at kunde lære At kiende Ahnelser; hvis min ey ægte er, Saa maa du frit — — —

Mette.

Men hør! hvem mon der banker der? Jeg gaaer at lukke op.

Tredie Optrin.

Grete allene.

Hvem mon der vel kand banke? Maaskee — — dog ney — — det var for smiggrende en Tanke, Og den troeløse Skurk vist havde kommet før, Hvis ey — — men Himmel! Jord! det er Johan! — — Jeg døer.

Fierde Optrin.

Johan, Grete.

Johan.

Hvor seer jeg glad igien de mange Yndigheder, Som den maa være blind, der kand ey see hos eder.

Grete.

Jeg dig fornærmet har min allerbeste Ven! Jeg tænkte, du var Skielm.

Johan.

Saa tænk nu om igien. [[** Har kilden for mange tab.?]]

Grete.

Mit eget Hierte sig nu ferdig er at hade, Som dig mistænkte saa.

Johan.

Jeg kand dig let forlade En Tvivl saa rimelig for dig at falde paa; Du er undskyldelig, og jeg er ligesaa. Du de Forhindringer behager at anhøre, Som vare Aarsag i — —

Grete.

Dig at retfærdiggiøre Er kun til Overflod, dit Forsvar ligger her,

(Peger paa Hiertet) Med Ild-Bogstaver trykt. Det kort forfattet er: Johan, som elsker mig, kand ey strafværdig være.

Johan.

Hvor taler du ey smukt, jeg vilde paa min Ære, Nu Touren er til mig, og sige smukke Ting; Men Kierligheden har med tætte Atter-Sting Saa syed mit Hierte ind, at om jeg skulde henge, Dets ømme Følelser sig dog ey kunde trænge Op til min Mund, Madam!Grete.

Jeg tvivler ikke paa, Du mig jo elsker høyt, naar du mig elsker saa.

Johan.

Mig Timer synes Aar, og Øyeblik som Dage, Indtil jeg bliver din og du min Ægte-Mage.

Grete.

Ney see den lille Skalk, hvor han giør høye Sving, Og det er dig, som ey kan sige smukke Ting.

Johan.

Nærværelsen af den, hvis Øyne vi tilbede, Det ømme Hierte tidt kan komme til at svede; Og denne Sveed, Madam! som er snart ingen Ting, Din Godhed falder paa at kalde høye Sving. Du alt for gunstig er.

Grete.

Med Ret maaskee du venter Den Roes, du nægter dig, at faae igien med Renter, Fortryd dog ikke paa, der bliver intet af For den gang, men du er endnu ey i din Grav; Ney bie kun, til vi først er bleven Mand og Kone,Saa kand du lide paa, jeg skal til gavns forsone Den Forurettelse, jeg nu blier skyldig i.

Johan.

Jeg var tilfreds, Madam! vort Bryllup var forbi.

Grete.

I Dag, i denne Dag, jeg dig min Haand vil give.

Johan.

Er det alvorlig talt?

Grete.

Din Længsel vist skal blive Opfyldt før Aftenen. I Dag er Grete din, Og din for evig Tiid. Jeg strax vil løbe ind At klæde mig, gaae hen, og giør nu du det samme. Du studser, bliver bleeg.

Johan.

Gid mig alt Ont maae ramme! Hvis der er nogen Ting, mit Hierte ønsker meer End det, at blive din; men jeg mig tvungen seer En Dags Opsettelse mig ikkun at udbede; En umild Skiebnes Dom — — —Grete.

Med eet din Elskovs Hede Nu kiølnet har? Utroe! saa tænkte jeg dog ret.

Johan.

Mit Hierte sidder der, du maa udrive det, Hvis det ey brænder heelt — —

Grete.

Troeløse! ja det brænder Af en uteerlig Ild, som Ærens Love skiænder, Som al sin Næring har fra Dyds og Ærens Tab, Og slukkes ud, saasnart man nævner Ægteskab. Og saadan Kierlighed du tør din Grete byde? Forræder! jeg forstaaer hvad det har at betyde, Naar først Opsettelser en Elsker foreslaaer.

Johan.

Jeg staaer det ikke ud, det over Skrævet gaaer! Jeg aabenbare maa, hvorfore jeg mig krymper, Nu nøder mig, viid da — — —

Grete.

Hvad? snart!Johan.

At mine Strømper — At mine Strømper — Man brugte knæbukser, og til disse hørte hvide strømper, naar man skulde være stasklædt.

Grete.

Og de? [[** har kilden tab.er?]]

Johan.

De er' ey til. [[** Blir da for mange tab.er?]]

Grete.

Nu fik jeg Hierte-Stød. Det alt for gruesomt er, det bliver vist min Død.

(Efter en kort Besvimelse)

Forvovne! som saa frek tør uden Strømper tale Om Bryllup, veed du vel, jeg det ey vil forhale; Men skal du blive min, jeg sværger, at du maae Som Brudgom da i Dag, om uden Strømper staae.

Femte Optrin.

Johan allene.

Skal jeg som Brudgom staae i Dag foruden Strømper? Hvo giver beste Raad til en uhældig Stømper, Som Æren byder et, et andet Elskovs Gud?

Hvis du i Støvler staaer, saa leer dig Folket ud, Det Ærens Stemme er. Du miste skal din Brud Ved en Opsettelse, saaledes Elskov truer. Mit Hierte for et Valg paa begge Sider gruer.

Aria.

Som en uheldig Skipper, Der forud seer, han strande maa Paa een af tvende Klipper, Ey nogen vis at strande paa Tør vælge sig, Saa gaaer det mig.

Ende paa andet Optog. *

TREDIE OPTOG.

Første Optrin.

Mads allene.

Hvor er min Skiebne grum og umaneerlig stiv! Den paa min Ære har ey i sit hele Liv Det allermindste Gran af Medynk for et Hierte, Den nu saa lang en Tid hiemsøgede med Smerte. Hvor skuffedes mit Haab! hvor varede det kort! Jeg tænkte: Gud skee Lov! da Skredderen gik bort, Og da han tøvede at komme her tilbage, Hvis du i Støvler staaer, saa leer dig Folket ud, Det Ærens Stemme er. Du miste skal din Brud Ved en Opsettelse, saaledes Elskov truer. Mit Hierte for et Valg paa begge Sider gruer.

Aria.

Som en uheldig Skipper, Der forud seer, han strande maa Paa een af tvende Klipper, Ey nogen vis at strande paa Tør vælge sig, Saa gaaer det mig.

Ende paa andet Optog. *

TREDIE OPTOG.

Første Optrin.

Mads allene.

Hvor er min Skiebne grum og umaneerlig stiv! Den paa min Ære har ey i sit hele Liv Det allermindste Gran af Medynk for et Hierte, Den nu saa lang en Tid hiemsøgede med Smerte. Hvor skuffedes mit Haab! hvor varede det kort! Jeg tænkte: Gud skee Lov! da Skredderen gik bort, Og da han tøvede at komme her tilbage,Jeg min Forhaabning saae med hver en Dag tiltage; I otte Dages Tid mit Haab steeg otte Trin, Jeg Trappen var forbi, og netop kommen ind I Lykkens Forgemak, hvor jeg knap kunde sandse For Fryd. Jeg faaer en Puf, og Hovedkulds maa dandse Af Trappen ned igien. Jeg ligger endnu der Forslagen og forknust. Det lære skal enhver, At han maa aldrig troe sin Skiebne paa Geberden. Min gav mig nys et Vink, det mildeste af Verden, Tilbød mig Gretes Haand. Hvor frydedes mit Sind! Rivalen kom igien, og alt mit Haab var Vind. Saaledes seer man Børn et Huus af Kort at bygge, Og deres Hænders Verk beskue gandske trygge; Men kun et Pust, et Stød, og Huuset ligger der. Men staae mig ogsaa an deslige Lignelser? Ney, om mig synes ret, saa er jeg alt for roelig For een, hvis piinte Siæl er alle Plagers Boelig. Her frem I Furier! hvor mange er I? Tre? Det vil ey langt forslaae, kom hele Helvede! Med Afgrund, Jordskiælv, Ild, med Lynild og med Torden! Vek svage Billeder! med ingen Ting paa Jorden Jeg male kand min Qval, og ikke heller vil. Der maa, som før er sagt, et Helvede dertil. Jeg seer en Diævle-Hær opstillet i Gelider, Som af Forbittrelse i egne Tunger bider, Og spyer Forbandelser mod deres General,For han dem endnu ey til Angreb gav Signal. Jeg seer en Furie, af hvis fortvivlet Øye En Skye af Gnister faer, sig give største Møye, Sig strekke voldsom ud, men netop ey kand naae Mit Hierte. — — —

Andet Optrin.

Mads, Jesper.

Jesper.

Her er jeg. [[** Kilden burde hatt flere tab.?]]

Mads.

Og jeg er ligesaa. Hvor er jeg ikke mat! og hvor har du giort ilde, Som min Forfatning veed, og kommer dog saa silde. Naar man dog har en Ven, som man kand tale med, Man Kræfter samle kand ved et og andet Sted, Og hvile, medens man den Vens Betænkning hører; Men jeg et stivt Qvarteer her Talen eene fører, Saa jeg er bleven hæs, som ingen Under er. Fortvivlet, rasende, og dette Svelg saa nær, Som inden stakket Tid mig gandske skal opsluge, Jeg en fortvivlet Røst har ogsaa maattet bruge, Og dette veed du selv, mangfoldig lider paa. Og dette veed du selv, mangfoldig lider paa. Lider paa = leter paa.Jesper.

En Udeblivelse du mig tilgive maa, Som Omsorg for dit Vel har eene foraarsaget. I min Fraværelse jeg hældig har opdaget, At der maaskee endnu er Redning for min Ven.

Mads.

Hvad Redning? Jesper tael!

Jesper.

Viid da, at Skredderen —

Mads.

Jeg veed alt nok om ham.

Jesper.

Ney du maa vide meere, I Dag, i denne Dag han Gretes Mand skal være; Men han har —

Mads.

Hold min Haand! jeg ellers dræber dig, Er jeg ey martret nok, om du ey spotter mig?

(Han tager forbittret en Kniv op af Lommen)

Jesper.

Han ingen Strømper har.Mads.

Læs før du døer Misdæder!

Jesper.

Han ingen Strømper har.

Mads.

Jeg siger læs Forræder!

Jesper.

Han ingen Strømper har.

Mads.

Endnu har du ey læst.

Jesper.

Han ingen Strømper har.

Mads.

Saa døe da som et Bæst.

Jesper.

Han ingen Strømper har. For Pokker kand du høre? Og denne Mangel maae du dig til Nytte føre; Du Grete veed i Dag vil giftes absolut, Jeg veed hun kommer hid, siig da: Min søde Snut, Hvis Snut er for gemeent, kald hende noget andet,Nok, siig: Du Strømper har, og see du kand faae blandet Din Tale hist og her med Haanheds Træk mod ham, Som ikkun Støvler har. Tal om den store Skam, En støvlet Brudgom vil blant Folk paaføre hende, Giør dette, og jeg troer, at Bladet sig skal vende. Du svarer intet Mads?

Mads.

Jeg taus beundrer dig, Som glemmer saa dig selv af Kierlighed til mig, Du nævner ey engang det Mord, jeg nylig vilde — Kand du tilgive det?

Jesper.

Det lader meget ilde At huske smaa Ting nu, da jeg dig giver Haab At blive Gretes Mand; med Fryd og Elskovs Raab Du burde svare mig; er Kulde her anstændig? Du er indvendig heed, viis dig og heed udvendig.

Mads.

Om i en Arie jeg bragte Heeden frem? Den Maade synes mig var ikke ubeqvem.

(Jesper gaaer).

Tredie Optrin.

Mads allene.

Aria.

Paa mit Hiertes Skorsteen brænder En Harpixet Elskovs Brand, Som er tændt i begge Ender, Elskovs Gud den tændte an. Hver som Røgen seer opstige, (Røgen er min Aria), Tænke maae om ikke sige, Der er heedt, hvor den kom fra.

Der kommer den, hvis Ord hos Grete meget gielde, Hvis Raad hos hende mig kand reise eller fælde. Jeg Mette bede vil med Forbøn tiene mig.

Fierde Optrin.

Mads, Mette.

(De løbe hinanden imøde)

Mette.

Seigneur!

Mads.

Madam!Mette.

Jeg har en Bøn at giøre dig, En saadan Bøn Seigneur, som jeg ey vilde vove Hos een, som styredes af Egennyttens Love, Som Had og Lyst til Hævn har giort til Dyden feyg, En saadan nedrig Siæl bønhørte mig vist ey: Jeg for at bede ham gik heller ey af Pladsen, Ney, Hierter kun, som det der pikker i Mads Madsen, Formaae at vise mig en saa udmerket Gunst, Hvorom en mindre Siæl anmodedes omsunst. Jeg beder for Johan; fra Knæet ned til Foden Hans Skiæbne negter ham i Dag at lyde Moden, Døm selv, hvor Himmel-høyt Seigneur jeg agter dig, Naar jeg dig bede tør at giøre lykkelig, At laane Strømper til — —

Mads.

Jeg knap af Sands og Mæle Saa meget har igien, at jeg dig kand fortælle, At den, som saadan Gunst beviste sin Rival, Ey ædelmodig var, men Daare-Kiste gal. Jeg havde, da du nys mig Ordet tog af Munden, En anden Bøn til dig, hvortil Fornuft var Grunden, Og Billighed, og Dyd; jeg vilde bedet dig Ved Forbøn og ved Raad hos Grete tiene mig. Johan er Strømpeløs og Gretes Haand uværdig,Hun giftes vil i Dag, og han er ikke færdig; Hvor let en Sag for dig ved denne Leylighed At skaffe mig igien den Strømpeløses Sted? Hvor billigt og hvor ret!

Mette.

Jeg ret og billigt kalder I Verden ingen Ting, som Grete ey bifalder, Det er min Lidenskab, jeg har ey anden Drift, Og Grete ynsker ey med dig at blive gift: Det er mit Svar. Farvel! (Siger de begge paa eengang.)

(Mads gaaer.)

Femte Optrin.

Mette allene.

Vi begge Længselfulde Nys mod hverandre gik, som om den eene skulde Den andens Lykke giort; men neppe faae vi Tid At aabne Munden ret, før vi en heftig Strid Blant vore Ønsker see. Naar paa den jevne Skive Man tvende Kugler Fart vil mod hinanden give, De skynde sig afsted, med samme Hurtighed, Som ømme Elskere til deres Samlings Sted. En tosset Jyde-Dreng maaskee vel turde meene, De længtes efter sig for evig at foreene:Ney kiære Jyde! ney! De før sig røre ey, De før sig røre ey, de berører ikke hinanden, før o. s. v. Før med en lige Fart hver Kugle gaaer sin Vey. At jeg med Kuglerne her meener Mads og Mette, Derom det tosset var mig selv at underrette, Thi jeg jo eene er, og ingen har mig hørt.

Siette Optrin.

Grete, Mette.

Mette.

Mit Ærende kun slet, Veninde, er udført; Mads ubevægelig — — —

Grete.

Det viser mig tilfulde, At i en andens Sag man taler kun med Kulde. O at min Ære dog mig ey i Veyen stod, Jeg skulde kaste mig for den Gruesommes Fod; Jeg skulde vise dig hvad Bønner kand udrette, Naar man er heed som jeg, og ikke kold som Mette.

Mette.

Er slig Bebreydelse da Løn for al min Fliid? Men jeg dig ynker kun. Dit Hierte er i Striid,

Og Piinsler ofte kand den største Siæl forlede Til paa sin beste Ven at hevne Skiebnens Vrede.

Aria.

Saa æltes Blye med vrede Tænder Saa æltes Blye med vrede Tænder o. s. v. Naar en soldat skulde lide spidsrodstraffen, maatte han med blottet ryg springe mellem to rækker af sine kamerater, som hver gav ham et slag med en stok. Han fik en blykugle i munden, forat han skulde bide i den og ikke bide sig selv i tungen og læberne under smerterne. Under straffens udøvelse blev der trommet («under spiilte Huders Klang»). I Heltes Mund, hvis blotte Rygge, Ey for at svales, søge Skygge I en Allée gevorbne Venner, Som bleve Bøddeler af Tvang, Og under spiilte Huders Klang Dem vifte Ild med smidig Green Paa nys afklædte Rygge-Been. De præge deres bittre Qval I det uskyldige Metal, Og glemme al den Tieneste, Det dem i Krigen lader see, Som dog er overmaade vigtig, At sige: Naar de sigte rigtig.

Grete.

Hvor er jeg lykkelig, at du holdt op engang. Jeg tager samme Deel udi din smukke Sang,

Som din besiungne Helt i Pibers Lyd og Trommen. Var her vel Sted og Tiid — — —

Mette.

Min Tiid var før ey kommen, Jeg veedste intet Raad, og meget bange var, For at bedrøve dig med et mistrøstigt Svar. Jeg ved min Arie kun søgte Tiid at vinde, Og under Sangen var saa lykkelig at finde Et Middel, som jeg troer du vist skal frelses ved, Du det ey vide bør; thi saadan Kundskab streed Mod Æren, mod din Stand, og mod — —

Grete.

Holt inde Mette! Jeg frygter meget for, at jeg det skulde giette, Du veed jeg er ey dum, du veed jeg dydig er, Du Veed, hvor høyligen mig Skredderen er kier. Jeg Dyd og Ære dog for Elskov Fortrin giver; Men, hvad jeg ikke veed, mig ey tilregnet bliver, Saa meget troer jeg dog, at du mig sige bør: Om du i dette Raad Johan deelagtiggiør: Om Skredderen derved kand blive mig uværdig; Men frem for alle Ting, om han snart bliver færdig.Mette.

Af disse Spørsmaal nu kun et besvares kand, Johan i denne Dag vist blive skal din Mand.

(Grete gaaer).

Syvende Optrin.

Mette allene.

I Dag skal Elskovs Gud udmerke sig ved Seyer, En høy, en ædel Siæl skal fra sin rette Eyer, Af Kierlighed forført, to Strømper tage bort, Dyd kom vei tidt tilforn, men aldrig saa tilkort, Naar den i Heltes Bryst mod Elskov turde stride, Man Elskovs Heftighed af Dydens Tab maa vide.

Ende paa tredie Optog.

*

FIERDE OPTOG.

Første Optrin.

Johan, Mette.

Johan.

Bestiæle min Rival? det er for farligt Mette. Mette.

Af disse Spørsmaal nu kun et besvares kand, Johan i denne Dag vist blive skal din Mand.

(Grete gaaer).

Syvende Optrin.

Mette allene.

I Dag skal Elskovs Gud udmerke sig ved Seyer, En høy, en ædel Siæl skal fra sin rette Eyer, Af Kierlighed forført, to Strømper tage bort, Dyd kom vei tidt tilforn, men aldrig saa tilkort, Naar den i Heltes Bryst mod Elskov turde stride, Man Elskovs Heftighed af Dydens Tab maa vide.

Ende paa tredie Optog.

*

FIERDE OPTOG.

Første Optrin.

Johan, Mette.

Johan.

Bestiæle min Rival? det er for farligt Mette.Mette.

Jeg veed det eene Raad, og intet uden dette, Som til dit Beste mig Cupido selv indgav, Skielv du! i fald du ey benytter dig deraf. En Siæl som Gretes Siæl for Æren meget vover, Og skiønt hun sig med Mads kun liden Lykke lover, Saa troer jeg dog, hun før sin Haand vil give ham, End een, hvis støvlet Fod skal giøre hende Skam.

Johan.

Det alt besluttet er, jeg dine Raad vil følge.

Mette.

Du gaaer saa snart Johan? jeg kand dig ikke dølge, Jeg havde ikke tænkt, det kostede saa lidt For en ophøyet Siæl at giøre saadant Skridt. Min Helt! for alle Ting mod Dyd lad Elskov stride! Viis ikke Lasten frem paa dens luslidte Side. De Store synde vel i Grunden som de Smaa, Men Maaden, som enhver sin Synd udøver paa, Den eene giør til Helt, den anden til en Staader; Du ey Forskiellen veed, Seigneur! paa disse Maader? Saa smuk Opdragelse, du end for Resten har, Du har i denne Sag opført dig som en Nar. Bør du ey sige først, hvordan dit Hierte splittes? Snart sværge: At det ey ved Laster skal besmittes?Snart raabe: Elskovs Gud din Gud allene er? Og efter elleve til tolv Omvexlinger, Hvorved nu Kierlighed, nu Dyden Seyer vinder, Mag saa, at Elskov dig den tolvte gang forblinder, Vræng Munden, vrie din Krop, bær dig som du var gal, Og naar du det har giort, bestiæl saa din Rival.

Johan.

Tolv gange Mette? ney, det vil for længe vare. Det er den høye Tiid.

Mette.

For Tiden da at spare, Giør her Præludium, og gaae saa strax derhen, Hvor Madses Kiste staaer, saa vil jeg kiærligen Troe, at du underveys har giort det af med Resten; Det er jo vores Pligt at tænke vel om Næsten.

Johan (setter sig i en ægte tragisk Postyr).

O! hvilken Qval og Striid! Mit Hierte splittes ad! Dyd! Elskov! kand I to ey søbe af et Fad? En af jer vinde maa, den anden maa fordømmes, To Store i en Sæk kand ingenlunde rømmes, Men Sækken, som I to kand ikke rømmes i, Tilgavns undgielde maae for eders Klammerie, Mit Hierte revner snart; jeg elsker eder begge,Du Elskov er mit Liv, Du Dyd min Kiæle-Degge! Jeg pleyer ellers gaae derfra, hvor Slagsmaal er, Men jeg de Stridende med mig i Hiertet bær. Omsunst at flye, omsunst at vilde dem forlige, Her er ey andet for, jeg Dommen maa afsige: Min Kiæle-Degge Dyd, ja Seyeren er din, Du eene herske bør i stolte Heltes Sind. Viig lille snottede! som skyder Folk med Pile, Som til min Uhæld har min Grete lært at smile, Min Grete? Ney. Hvis da? maaskee Mads Madsens? ja! Jeg skielver for min Dyd, og skynder mig herfra. (Til Mette). Kand jeg nu gaae?

Mette.

Ja vist. [[** for mange tab. i kilden]]

Andet Optrin.

Mette allene.

Naar Dyd og Elskov stride, Skiønt man som ofteste kand see, til hvilken Side Sig Lykken helde vil, saa føler man endda En tvivlsom Frygt, jeg veed ey hvor den kommer fra.

Aria.

Saaledes kand en Skyldner bæve, Naar paa hans Dør med ivrig NæveDer bankes af en Creditor; Skiønt Slaaen lukker inden for, Skiønt Pokker sielden pleyer føre Folk ind igiennem lukte Døre, Saa skielver Skyldneren endda; Gud veed, hvor saadant kommer fra.

Tredie Optrin.

Mette, Johan (Med Strømper i Haanden).

Johan.

Nu er der intet meer, som kand min Lykke hindre.

Mette.

Du har vei ey forsømt, hvad jeg dig bad erindre, Formaliteterne?

Johan.

Jeg alting haver giort, [[** for mange tab. i kilden]] Som du mig foreskrev; thi det ey siger stort, At jeg kun haver brugt en middelmaadig Stemme; Jeg var saa bange for, man skulde mig fornemme, I fald, som du mig bød, jeg havde skreget.

Mette.

Ney! Det intet skade kand.Johan.

Saa er der heller ey Det ringeste forsømt, thi hvad vil det vel sige, At Tiden ikke just afpasset blev saa lige? Det er en ringe Ting, ey værd at tale om.

Mette.

Hvad meener du? [[** NB tab.]]

Johan.

At jeg til Madses Kiste kom, Just da udi min Siæl Dyd førte Regimente; Det var ey raadeligt et Øyeblik at vente, Til Elskov Seyer vandt, og reent at bryde af Den nys begyndte Roes, som jeg til Dyden gav, Var alt for latterligt; jeg desforuden vidste, At inden stakket Tiid mig Elskov skulde friste, Og, stærkere end Dyd, mig giøre til en Tyv: At stiæle Klokken Sex og stiæle Klokken Syv Det kommer ud paa et; jeg altsaa strax udførte Mit Foretagende, og da mig ingen hørte, Det ligegyldigt var, om Elskovs Raserie, Som mig forledede til dette

Tyverie, Kom to Minuter før, kom to Minuter siden; Og overalt en Helt ey Slave er af Tiden, Og overalt en Helt ey Slave er af Tiden. Overalt = i det hele taget. Thi Klokken er kun for Skoemagere og Skred —

Mette.

Tal du kun Ordet ud, og blues ey derved. En Skredder, som er Helt, er ikke Skredder meere: Den Titel, som er størst, tilkommer os blant fleere. I øvrigt finder jeg, Seigneur, at du har Ret; En Helt hvert Øyeblik afpasser ey saa net; Men Grete nærmer sig.

Johan.

Jeg vil afsides træde, Iføre Strømperne, og være her tilstæde Om et Minut igjen.

Fierde Optrin.

Grete, Mette.

Grete.

Hvor er min Skiæbne haard! Fra et til andet Sted jeg i den Tanke gaaer, At min Forfatning sig med Stedet skal forandre; Men Sorgen følger mig, ihvor jeg end vil vandre. Jeg ned i Haven gik, min Sorg spadserte med, I Gyngen satte mig, min Sorrig op og ned Sig gyngede med mig. Ja i vort Spise-Kammer, Hvor jeg saa tidt tilforn fandt Raad mod al Slags Jammer, Omsunst jeg søger nu en Lindring for mit Sind, Min Sorg med lige Skridt ledsager mig derind.Jeg tænkte røget Flesk kand hielpe, hvem kand vide? Men følte Flesk og Sorg i Halsen fast at sidde.

Mette.

Slaae dig til Roelighed.

Grete.

Jeg finder ingen Roe [[** kilde har en tab. for lite]] Veninde! før du mig har sagt, hvad jeg kand troe Om dette Haab, hvormed du smigrede mit Hierte.

Mette.

Troe, at du snart skal faae alt, hvad din Siæl begierte, Troe, du er lykkelig, troe al din Sorg og Vee Nu Ende har; ja troe — ney troe ey meer, men see!

Femte Optrin.

Grete, Mette, Johan.

Grete.

Johan med Strømper paa! Tvivl, Haab og Frygt og Glæde Betage mig, og knapt at aande mig tilstæde.

(Til Mette, som tier)

Hvor fik han dem? siig snart. (Til Johan). Johan, jeg har en Tvivl.

Mette. (Til Johan).

Svar hende som en Helt, tael i den høye Stiil!Grete.

Johan, jeg har en Tvivl, den kand du mig betage; Jeg veed, man intet faaer omsunst i vore Dage; Hvor fik du Strømper fra?

Johan.

Hvis dette Spørgsmaal gik Udaf en anden Mund, i dette Øyeblik Han for sin Dristighed med Livet skulde bøde; Den, som formaster sig, at giøre Kinder røde, Som Skiæbnen har udseet til Kinder for en Helt, Hvor fælt han straffes end, dog straffes ey for fælt.

Grete.

Saa rødmer du?

Johan.

Madam! ja, men paa eders Vegne, Saa lav Mistanke kand ey høye Siæle egne, Men eders Siæl er lav.

Grete.

Seigneur! høy eller lav, Jeg beder dig, besvar det Spørgsmaal jeg dig gav.

Johan.

Mindst drømte jeg, Madam! at I mig skulde nøde Til at fralegge mig en saadan nedrig Brøde.Jeg Maalet, sagde I, for eders Elskov var, Ney Maal for jer Foragt, den Sag er alt for klar. Forgieves søgte man paa hele Jorderige En Elskerinde, som sin Elsker vilde sige: De Strømper, som du bær, du stiaalet har, min Ven! (Af hvad I sagde før, det var dog Meeningen). Jeg lod ved Paaske-Tiid mit Hoved-Haar afrage, Af Skrek sig reyser nu den Stump som er tilbage, Og løfter min Paryk en Tomme fra sit Sted. Hvem bliver skieldt for Tyv, og gyser ey derved? Dog Skredderen Johan har Aarsag til at meene, At han frikiendes ved sit blotte Navn allene: Johan von Ehrenpreis, viid, naar man heder saa, Man da umuelig kand et Tyverie begaae. Madam! I maatte dog min ømme Siæl forskaane, Den har endnu ey lært, at lade sig forhaane; Jeg før i Lære stod, min Mester var en Stud, For ikke smukke Ting han tidt mig skieldte ud, Jeg dølger ey derfor, han tidt, din Esel! sagde, Men Tyve-Navn, Madam! han aldrig mig tillagde; Det var mig forbeholdt, at høre det af Een, Som jeg tilbad, som var min tredie Øyesteen. I græder Grete?

Grete.

Ney!Johan.

Da burde I dog græde.

Grete.

Ifald jeg græd, Seigneur! da skeede det af Glæde. Nu kiender jeg Johan, hvor er jeg lykkelig, Hvor er du dyrebar! du vist tilgiver mig, At jeg din Helte-Siæl saa haardt paa Prøve satte, Ifald du fatte kand. Dog ingen Siæl kand fatte, Hvor min Høyagtelse høyt til Beundring steeg, Og steeg alt høyere, jo meer du bister skreeg. Min Elskov og min Agt du kaldte tidt din Lykke, Læs i mit Hierte nu, see hvilket Fandens Stykke Din Lykke voxet har ved denne Leylighed, Og jeg skal vove for du er ey længer vred.

Johan.

Jeg, være længer vred? Ney Uforlignelige! Jeg sige maa — — —

Mette.

Her er ey Tiid til meer at sige, I begge have viist jer Ret til Helte-Rang, Og eder nøye bør hermed for denne gang. Hvert Øyeblik er dyrt, og I behøve begge Paa eders Bryllups-Pynt den sidste Haand at lægge.

Ende paa fierde Optog.

*

FEMTE OPTOG.

Første Optrin.

Mads, Jesper.

Mads.

Du paa Rivalens Been to hvide Strømper saae? Saa Skiebnen altid skal for ham paa Pinde staae! Ja Skiebne! troe, jeg seer alt hvad du har for Øye; Men jeg har Arm og Kniv, og du har spildt din Møye: Du forud føler alt (du

maatte skamme dig) En Vellyst i den Qval, som vil fortære mig, Naar jeg et Vidne skal til den Foreening være, Som skiller mig ved alt, ved Grete og min Ære; Men naar jeg ikke meer seer denne Verdens Dag, Skal Skiebnen med sit Had vel giøre mig en Smag. Skal Skiebnen med sit Had vel giøre mig en Smag. Denne linje maa betyde: skjæbnen kan intet mere gjøre mig, naar jeg er død. Men hvorledes ordet smag her skal forklares, er meget uvist.

Jesper.

Døe er din Pligt, naar du paa ingen anden Maade Veed dig at redde ud; men torde jeg dig raade, Du skulde sætte op endnu et Øyeblik Dit Forsæt; vi maaskee en bedre Tilflugt fik.

Mads.

En Tilflugt er der kun, en eneste tilbage: Med Skiebne, Grete, Liv jeg strax maa Afskeed tage.

Jesper.

Det ahner mig, min Ven, at det for tilig er.

Mads.

Men Helte, som vil døe, foragte Ahnelser.

(Han tager sin Kniv op)

Vær stærk min Arm og troe! vær skarp min Kniv og sikker! Min Jesper! Liv! Farvel! — — Dog, førend jeg mig stikker, Ifald du haver kier din Kalemankes Vest, Ifald du haver kier din Kalemankes Vest. Kalemank kaldtes et atlaskagtigt, mønstret uldtøi. Saa staae mig ey saa nær, den ellers faaer sin Rest.

Aria.

Naar, som desverre ofte hænder, Ulykken muntre Fluer sender I tomme, klare Flasker ned, Den heftigste Uroelighed Man tydeligen kand fornemme Af deres Løben, Flugt og Stemme.

Hvis Hud og Glas var lige klare, Jeg kunde mig den Møye spare,

At sige dig: Mit Blod faer om, Som Fluen der i Flasken kom. Jeg ydermeere for mit Øre Kand som en Lyd af Fluer høre.

Mit Blod tilfælles har saa mange Ting med Fluer, Som ere fængslede, at jeg med Rette gruer, Det og vil ligne dem, som slippe ud igien, Og synes, at de ey kand komme langt nok hen Fra en forhadt Arrest. Min beste Ven i Live! Dig maatte allermindst min Død til Skade blive.

Jesper.

Endog paa Gravens Pynt erindrer du min Tarv! Jeg haver intet Been, jeg haver ingen Marv, Som jo Erkjendtlighed og Medynk gjennemtrænge; Men at du ey skal troe, jeg stod omsunst saa længe, Som du sang Arien om Fluer og dit Blod, Saa faldt jeg, eller og min Geist mig falde lod Paa en Mistanke; hvad, om du den rette Eyer Til disse Strømper er, som krone skal med Seyer En lykkelig Rival?

Mads.

Den Grete haver kier, Og ærer med sit Valg, for smaae Forbrydelser Jeg ey mistænke bør. Han er jo Helt desuden.Jesper.

Men Skredder meer end Helt; det viser noksom Huden; Men Skredder meer end Helt; det viser noksom Huden. Det var en tro hos almuen, at skrædderne særlig led af udslet. Saa længe som han har en Skredder-Plet paa den, Jeg Helten mindre seer i ham end Skredderen.

Mads.

See i ham hvad du vil; jeg seer kun paa min Ære, Jeg maa ey i mit Brøst saa lav Mistanke nære.

Jesper.

Men siig! hvor skulde han her faaet Strømper fra? Hvor ingen uden du — — —

Mads.

End Grete, Mette da?

Jesper.

Saa bilder du dig ind, han deres kunde bruge? Af deres Strømper een sex Skredder-Been kand sluge.

Mads.

Jeg var tilfreds, min Ven, den kunde sluge syv, Saa er Johan en Helt, og kand ey være Tyv, Og du til Nedrighed forgiæves mig skal friste.

Jesper.

Taal i det mindste, Mads, at jeg udi din Kiste Min Tvivl maae opløst faae!

Mads.

Du kand den bringe ind, Ey for at rydde ud Mistanken af mit Sind, Thi jeg mistænker ey, men at endnu i Live Mit Efterladenskab jeg dig kand overgive.

(Jesper gaaer.)

Andet Optrin.

Mads allene.

Nu var det Tiid at døe, nu ingen hindrer mig, Men jeg koldsindig er og alt for magelig, Og Helten, naar han døer, bør heed og virksom være; Men hvorfor jeg er kold, det veed — — det veed vor Herre.

Tredie Optrin.

Mads, Jesper (Med Kisten).

Jesper.

Kom lad os eftersee.

Mads.

Her er Fortegnelsen; Vi der vil læse først, hvad er i Leddiken.

(De læse begge)Duo.

Fem Knapper til en Trøye, En Syenaal uden Øye, Et bruunrødt Syleskaft, En gammel Strimmel Taft, En Stump Meloten-Plaster, En Stump Meloten-Plaster. Meliloten-Plaster var lavet af en art kløver, *melilotus*. Et Brev fra salig Faster, En Daase uden Laag, Den nye Psalmebog.

Jesper.

Alt nok om Leddiken, jeg længes efter Kisten.

Mads.

See Tøyet efter du, saa skpl jeg læse Listen.

Jesper.

Begynd paa Strømperne.

Mads.

Først findes tvende Par Saa hvide som en Snee, hvori før Grete har Med Silke syed mit Navn.

Jesper.

Jeg seer kun et Par hvide.

Mads.

Det andet uden Tvivl sig skiuler ved en Side; Søg med Alvorlighed.

Jesper.

Al Søgen er omsunst; [[** for mange tab. i kilden]] Søg selv.

Mads (Efter at have søgt).

De findes ey. Min Skiæbne al sin Kunst Udtømmer for mig ret ulykkelig at giøre, Og alle Øyeblik mig nye Sorger føre. Jeg undres endnu paa, den sparede min Stok, Hvis Knap af Perlemor, Gud veed, har kostet nok; Hvis Tab meer vigtigt var, meer smerteligt end dette.

Jesper.

Maaskee af denne Sorg en Nedrig skulde giette, At Døden ikke just var det, du tænkte paa; Men Jesper kiender dig, og dig beundre maa. Du har behaget mig til Arving at udnævne Af al din Eyendom, du havde tænkt at levne Mig et Par Strømper meer; sin Vens Forliis og sitEn Siæl saa høy, saa stor som din, anseer for et; Og herfra denne Sorg. Men nu til noget andet: Det skulde, synes mig, dog være reent forbandet, Om Skredderen Johan, med dine Strømper paa, Til Brudeskammelen ustraffet skulde gaae. Jeg skulde dog vel troe, du ham vil forekomme; Han her indfinder sig, før et Qvarteer er omme, At følge Grete did hvor Baandet knyttes skal, Som ey kan løses meer.

Mads.

Mod en forhadt Rival Jeg maa udrustes først med høyst fornødne Vaaben. Jeg har ey Bidden smagt, jeg har ey drukket Draaben I denne gandske Dag, og uden Øl og Mad Er Helten ingen Ting.

Jesper.

Derinde staaer et Fad, Som ved sin vide Kreds og Dybhed sig udmerker, Til Bredden fyldt med Kaal. Du giør vist Underverker, Hvis du det tømme kand.

Mads.

Jeg skal forsøge det. Vee dig Johan! vee dig! naar Mads er bleven mæt.

(De gaaer).Fierde Optrin.

Grete, Mette, Johan.

Grete (Med Johan ved Haanden).

Saa blev det Sandhed dog, som i et Ordsprog staaer, At efter Regn og Slud man blide Solskin faaer. I otte Dage var min Siæl et Rov for Smerter, Jeg ingen Føde nød, jeg væmmedes ved Erter, Min Syster, du det veed, det var min beste Mad, Og naar jeg Erter selv og Flesk ey spise gad, Enhver kand slutte let, hvor stor min Nød har været.

Johan.

Jeg tvivler ikke paa, at Sorg dig har fortæret; Men nu til Klagemaal du ingen Aarsag har, Nu er du lykkelig, forglem saa hvad du var.

Grete.

Jeg mig erindrer kun de kummerfulde Dage, Som, Himmelen skee Tak, jeg haver lagt tilbage, At jeg desbedre maa fornøyes ved de Kaar Og den Lyksalighed, som mig Fremtiden spaaer. Da endnu et Qvarteer vi kunde her forhale, Saa lad os vexelviis vort Haab, vor Fryd afmale.Johan.

Begynd min Grete først, dig falder Æren til; Saasnart du færdig er, jeg dig afløse vil.

Grete (Bevægeligen).

Jeg i min Elskers Arm, jeg ved min Heltes Side, Af søde Følelser skal ene kunde vide, At jeg er til. Mig skal ey nogen indbildt Frygt Af Søvne vekke meer. Ney jeg skal hvile trygt, Og vogne smilende; og Hiertet dig skal sige: «Nu vognede din Glut, nu smilede din Pige.» Og du skal vogne glad og smilende som jeg. Og — — —

Mette.

Gaae ey videre; thi det anstaaer dig ey.

(Der bliver en kort Taushed)

Grete (Til Johan).

Hør her engang Seigneur, du falder jo i Staver; Nu Touren er til dig.

Johan.

St! St! jeg mig belaver Paa et anstændigt Svar — — og — — Svaret lyder saa — — Jeg — — neppe veed for Fryd — — paa hvilken Foed at staae — —Og — — for en Sikkerhed, saa staaer jeg paa dem begge — — Og — — *à propos* om Been, jeg ikke just i Lægge Min største Force har; men Skabningen?

Grete.

Er net; Det vil jeg dig tilstaae. Men om jeg tænker ret, Saa er ey dette Svar aldeles saa anstændigt, Som du det lovede.

Johan.

Jeg haver et indvendigt Og et udvendigt Pund, det første ikke staaer Det andet altid bi. Der i min Hierne gaaer Udaf de smukkeste og meest udsøgte Tanker En utaalmodig Sværm, som inden Hiernens Planker Indsluttes ynkelig, fordi jeg ikke kand I Gang min Tunge faae; — — men tys, nu gaaer det an.

(Han giør sig kostbar) Han giør sig kostbar ɔ: vigtig.

Selv Elskov os, Madam! en Bane skal berede, Selv plantede han der de Roser, vi betræde — Ved Roserne forstaae Elskovs Henrykkelser, Spørg saa ey, om de staae hinanden gandske nær. De stærke Farvers Skin tilsidst vort Syn formørke,

Men derimod paa Grønt vort Øye samler Styrke; Det vidste Elskovs Gud, og Rum lod aabent staae Imellem Roserne, at stilte Længsler maae Den Afstand fylde op med evig grønne Blade.

Mette. (Til Grete).

Han taler som en Helt, det maa enhver ham lade.

Grete.

Hvor hæves ey mit Mod, naar jeg betænker kun, At det min Elsker er, som har saa sød en Mund; Men det er endnu lidt, jeg først for Alvor kneiser, Naar jeg af mange smaae, men kiekke Ehrenpreiser Kun forestiller mig, hvor jeg omringes skal.

Johan.

Vi Afkom vist nok faae, Madam! i Hobetal.

(Grete neyer, og Mette seer paa hans Been).

Grete.

Hvor fyndigt er hans Sprog! Hvor stærke hans Udtrykke! Hvormed har jeg fortient for andre saadan Lykke? Elskværdig Helt! — — au! au!

Mette.

Hvad fattes, Pige, dig? [[** vel for få tab. i kilden?]]

Grete.

Au! au!Johan.

Heltinde!

Grete.

Au!

Johan.

Betroe din Sorg til mig.

Grete.

Jeg fik en Ahnelse. O! alt for kiære Skredder!

(Grædende)

Den spaaer mig din Ruin.

Mette.

Veed du, du overtræder Heltinders strænge Lov? hvor har du hørt, hvor læst, At en Heltinde var af Ahnelser indblæst To gange paa en Dag? Du først i Morges drømmer, Faaer derpaa Ahnelse. Heltinders Lov indrømmer Dig knap saa stor Portion; og endda vover du Paa nye af Ahnelse at faae et Anstød nu; Det gaaer, min Troe, for vidt.

Johan.

Mit Hiertes Herskerinde! Lad onde Dunsters Magt ey din Forstand forblinde, Hvad har du spiist i Dag?Grete.

En ringe Bagatel, Fem Sild, lidt Erter, Flesk — — —

Johan.

Ja jeg det tænkte vel, Man faaer som ofteste den ugemene Gave, At have Ahnelser af en bedærvet Mave; Troe du paa mine Ord, at Erter, Flesk og Sild, Helst om nye brygget Øl man drikke vil dertil, Saa god en Ahnelse, som ønskes kand, frembringer.

Grete.

Seigneur! du talede, strax fik min Angest Vinger. Af Erter, Flesk og Sild (thi jeg nu troer med dig, At denne Ahnelse kun de forvoldte mig) Urolig Dunst ey meer til qvalte Hierte stiger. Hvad i min Heltes Ord der dog ey Kræfter ligger!

Aria.

Saa Børne-Sværmen i en Skole Bestige Borde, Bænke, Stole, Og skrige høyt, og skogger lee, Naar de ey Skolemester see; Men naar han kun ved Døren rører, Hver paa sit Sted strax Pokker fører;Han neppe faaer «I Esler» sagt, Før alting er i Orden bragt.

Jeg meener Dunsterne ved denne Børne-Flok, Og — — —

Johan.

Tal ey meer herom, jeg dig begriber nok; Din Kompliment er smuk og Lignelsen er vakker. Men skal vi ikke gaae?

Mette (Hun seer udaf Vinduet efter Solen).

Det snart ad Tiden lakker. [[** for få tab. i kilden]]

Grete.

Kom lille Hierte-Tyv.

Johan.

Jeg mig udbede maae Et mere tugtigt Navn. Naturen lod mig faae Til Tyv og Tyverie et Had, saa overdrevet, At Ordet Hierte-Tyv er mig en Afskye blevet. Man sætte Hierte for, man sætte Hierte bag, En Tyv er dog en Tyv, det er en afgiort Sag.Femte Optrin.

Mads, Jesper, Grete, Mette, Johan.

Mads.

Madam, der staaer en Tyv.

Grete.

Der staaer en Helt, Forræder.

Mads.

Jeg siger nu som før, Madam, der staaer en Skredder.

(Grete faaer lidt Ont).

Mette (Til Johan).

Nu gielder det, Seigneur, at vise Heltemod.

Johan (Til Mads).

Du mig for liden er, du ellers for min Fod Udgyde skulde strax det smudsige, som flyder i dine Aarer.

Mads.

Glad jeg selv mit Blod udgyder, Men hævnet vil jeg døe, og Grete kiende skal Den Nederdrægtige, hun gav mig til Rival. Dog hvad! hun kiender ham. En Brudgom, som kan stiæle, Ey vælger sig en Brud, som ey forstaaer at hæle.Naar jeg mig tænker om, jeg heel fornøyet er, At Grete holdt mig ey den store Naade værd, At blive hendes Mand. I disse dyre Tider En Sværm af Haandværks-Folk om Brød indbyrdes strider; Heltinden klog indsaae, et Haandværk ey forslog, Og Mads kun havde et. — Jeg mig udbeder dog, (Til Johan) At fra en mere Riig du efterdags vil røve, Hvad Grete eller du fremdeles kan behøve.

Grete.

Jeg ingen Lynild seer! ey hører Tordenskrald! Hvordan er dette fat? En frek Forræder skal Ustraffet spotte os? Han ryddes ey af Jorden I samme Øyeblik? Naturens hele Orden Urygget staaer; Johan! hvad skal jeg troe, min Ven, Til slig Koldsindighed bevæger Himmelen? Hvor zitrer jeg! mon du — — —

Johan.

Imod saa smaa Insecter, Mod Maddiker, som den, en Himmel ikke fægter, Og Helten Himmelhøy, ifald han øyned' den, Den krybe lod i Fred. (Til Mads) Kryb ind, kryb ud igien, For mig kryb hvor du vil; kun dette vil jeg sige: Erindre hvad du er; viid du maa ikke vige Fra Maddikens Natur; tael ey; dit Væsen erAt krybe, være taus. En Helt befaler her, Kiend ham, føl dig, og lyd.

Grete.

Nu fløy min Siæl tilbage, Som vilde nyligen af Angest Flugten tage; Jeg ustuderet er, saa meget veed jeg dog, At aldrig nogen Tyv kand føre saadant Sprog. Hvor Heltemæssig, stolt — —

Mads (Til Grete).

Jeg tvivler ikke længer Paa din Uskyldighed, du værdig er, du trænger Til en Oplysning. Hør — —

Grete.

Forvovne, paa dit Ord, Du tænker, jeg Johan en lav Misdæder troer?

Johan.

Jeg sagde: Kryb og tie.

Mads (Til Grete).

Jeg giør dig her en Eed, Hvis du mig hører nu, at i al Evighed Du aldrig af min Mund et Ord skal mere høre.Grete.

Han paa det ømme Sted forstod mig ret at røre, Den Fristelse er stor.

Johan.

Jeg har befalet ham At tie som en Muur; tillad ham ey, Madam, At handle mod min Lov; min Ære derved lider.

Grete.

Men vinder i sit Tab. Der siden kommer Tider, Da du mig takke skal, for jeg ulydig var; Da du bekiende maa, din Ære vundet har Langt meer, end den har tabt. Din Gretes første Beyler, Al Maskepi med ham (det ingenlunde feyler) Giør dig og hende Skam. Den Skam bør vi undgaae, Vi bør. Siig Eden, Mads.

Mads.

Gid gule Erter maae Udi min sultne Mund til Stene sig forvandle, Saafremt jeg mod min Eed og Løfte skulde handle, Med mindre du mig selv vil løse fra min Eed.

Grete.

Jeg dig vel sverge bød, men der er Maade med. Graa Erter var vel fælt, men sverge ved de gule!Hu! Haaret reyser sig. (Til Mette) Bring mig en lille Smule Af Flesk og Erter ind.

(Mette gaaer).

Siette Optrin.

Mads, Jesper, Grete, Johan.

Grete.

Jeg føler, synes mig, Hvor Erter i min Mund til Steen forvandle sig; Fornuften vil omsunst den Skrek af Blodet jage. Jeg haaber, naar jeg først faaer Erterne at smage, Den snart skal Fødder faae.

Syvende Optrin.

Mette med en Skaal Erter, **de forrige**.

Grete (tager Skaalen).

Tak kiere Mette. (Til Mads) Tal!

Mads.

Erindrer du en Tiid — — —

Johan.

Heltinde du er gal, Som hører paa en Orm.

Grete (Som spiser bestandig).

Heltinder er’ ey gale; Med meer Ærbødighed, Seigneur! du burde tale.

Mads.

Erindrer du en Tiid — — —

Johan.

Kom lad os gaae Madam.

Grete.

Jeg fremmer jo dit Vel, i det jeg hører ham.

Mads.

Erindrer du en Tiid — — —

Johan.

Erindrer eller glemmer, Saa er det Tiid at gaae.

Mads (Til Grete).

Da to Latinske Emmer Du syede paa mit Tøy — — —

Johan.

Hvi blev din Mund ey syed? Du hører, som jeg seer, Madam! med Hiertens Fryd,Hvordan du elskede, hvordan du sydde Navne; Vil du ey kysse ham? vil du ham ey omfavne? Jeg skal ey hindre dig.

(Han vil gaae).

Jesper (Som holder ham tilbage).

Du bliver her Seigneur.

Johan.

Desverre! du har Ret. (Sagte) Jeg snart af Angest døer!

Grete.

Du ey dit Beste veed. Jeg veed det, jeg det fremmer, Trods dig, trods al din Spot. (Tü Mads). Igjen til dine Emmer! Der var det jo du slap.

Mads.

Om du dem saae igien, Saa kiendte du dem vel?

Grete.

Hvor sigter dette hen? Nu isner alt mit Blod!

Johan.

Maaskee er Tiden omme, Og vi i Tempelet for silde skulde komme,Fordi du daarligen et Løfte holdet har, Som uforsigtigen en Maddik given var.

Grete.

Endog mod Maddiker jeg Troe og Love holder. At Tiden gaaer omsunst, du selv jo kun forvolder. Din Banghed qvæler mig; men Løftet er alt giort.

Johan (Afsides).

Jeg døer!

Mads.

Ved disse Knæ, at jeg skal være kort,

(Peger paa Johan)

Du kand Mads Madsens Navn og dine Emmer finde.

Grete (Til Johan).

Du blegner! Kraft og Mod og Haab og Liv forsvinde.

(Hun vil til at besvime)

Mads.

Ham Fanden har forført — — —

Grete.

Om Folk af Helte-Rang Du tale tør saa lavt? Viid til en anden gang, Naar Helte Feyl begaae, er Skiæbnen Gierningsmanden,Kun Pøbelen giør Ondt og Skylden giver Fanden. Men, Mette, hvorfor gav ey du ham dette Svar? Du saae jeg i Begreb med at besvime var.

(Til Mads)

Og du en anden gang, naar du seer Folk vil daane, Saa viid, at du dem bør for Pølse-Snak forskaane. Hvad skal jeg giøre nu? besvime eller ey? Om det for silde er, veed Pokker ikke jeg. Jeg i en Lignelse min Mening vil fremsette; Og siden maae I mig om Eders underrette. Jeg i saa slibrig Sag ey stoler blot paa mig.

Aria.

Til een, som nøs i Gaar, at sige: «Hielp Gud! i Dag bitt' Faar, Hielp Gud! i Dag bitt' Faar. De to sidste ord er jydsk dialekt og betyder: lille fa'er. For det du nøs i Gaar». Sig passer ikke just saa lige.

Men naar man seer lidt dybt i Tingen, Saa troer jeg, det er reent, At Prosit, som kom seent, Er bedre end aldeles ingen.

Chorus.

Den Prosit, som kom seent, Er bedre end aldeles ingen,

Og Grete hun seer dybt i Tingen, Og hvad hun troer, er reent.

Mette.

Besvime, skiønt lidt seent, er vores Raad til dig.

Grete.

Tag Skaalen een. Jeg meer ey til mig selv kand finde.

(Mads tager Skaalen og spiser. Hun daaner).

Johan (til Mette).

Jeg er saa bange for, at Helten skal forsvinde, Og Skredderen staae rød og feig og flad igien, Naar Grete vogner op udaf Besvimelsen.

Mette.

Selv Helte kunde tidt staae røde, feige, flade; At være Helte dog de derfor ey aflade. Ja vist skal du, Seigneur! staae flad og feig og rød, Men rød og feig og flad du faaer en Helte-Død, Naar du kun siger det, som andre Helte sige, Naar de lastværdige forlade Jorderige.

Grete (Som vogner op).

Hvad Skam! Hvad Qval! Hvad Striid! Du som min Elsker var, Du skulde blive mig til en saa grum Barbar!

Johan (Grædende).

Barbar! jo men! jeg dig mit rette Navn skal sige: En Tyveknegt. Men tænk dog ey, jeg kunde vige Fra Dyden uden Striid. (til Mette) Siig du oprigtigen, Om Dyden og om jeg ey stode os som Mænd Mod Skiæbne, Elskov,

Last og Fanden og hans Fetter — Dog, Helten Sminke ey paa sine Laster setter; Madam! jeg er en Tyv, en Liderlig, en Knøs, Madam! jeg er en Tyv, en Liderlig, en Knøs. Liderlig betyder her et slet menneske, og Knøs en skurk. Jeg har vanæret dig, du hævnes bør —

(Han tager sin Kniv op.)

Adiøs.

(Han stikker sig).

Grete.

Aa! bitter knøe! Han døer! Han Hiertet har i Brøstet! Saa har hans Last omsunst med dette Haab mig trøstet, At han kun Skredder var! min Elskers Hierte boer Udi hans Brøst, han er en Helt; den Trøst er stor, Men Jord! Hvor dyre kiøbt! (til Mads) Hør du Ulykkers Fyrste! Er der ey meere Blod, hvorefter du kand tørste? Umenneske! stød til! der er og Blod i mig.

Mads.

Jeg øm og kielen skal dit Tab oprette dig. Øm for din Ære før, jeg frelste den fra Fare.

Grete.

Du kunde dig, Barbar, saa grum en Omsorg spare. Du lover dig min Haand, som en tilbørlig Frugt Udaf din Nidkierhed. Snart haver jeg den brugt.

(Hun stikker sig)

Nu kand du tage den.

Mads (Til Mette)

Skil mig ved disse Erter; Jeg maa med Armene og vise mine Smerter.

(Mette tager Skaalen, og hun og Jesper spiser, Mads setter sig i Lave og siger:)

En distileret Ild af tretten Helveder Og — — jeg veed ikke selv, hvor mange Furier. Hør Mette, hielp mig lidt. Du kand jo Emoletten; Du kand jo Emoletten ɔ: den lille multiplikationstabel. Siig mig, hvor mange er da Trende gange Tretten; Thi Trende Furier der er per Helvede, Om man har sagt mig sandt.

Mette.

Ni — — ni og tredive.

Mads.

En Helt, som regner slet, er meget at beklage. Min Tale paa en frisk jeg nu maa igientage.En distileret Ild af tretten Helveder Og ni og tredive bandsatte Furier, Som huses i mit Brøst, mig Hovedet giør' kruset. Men denne, troer jeg nok, skal feie dem af Huset.

(Han tager Kniven op. Han stikker sig).

Mette.

Hvor er jeg lykkelig, min Tour dog kom engang!

(Hun giver Jesper Skaalen.)

Jeg seer to kiere Liig af høyest Helte-Rang — Jeg seer — jeg ikke kand en Helte-Sprikvort finde. Jeg uden Sprikvort døer — Herr Jesper! Tienerinde.

(Hun stikker sig)

Jesper.

Hvi skulde Mette døe? Jeg ey Aarsagen veed; Men naar de alle døe, saa maa jeg og afsted.

(Han setter Skaalen fra sig)

I Efterlevende som dette Sted betræde! Som skue disse Liig og ey vor Død begræde, I haarde er' som Flint. Saa grum er ingen fød. Ney, Efterslægten vist bejamre skal vor Død. Paa dens Medlidenhed jeg forud er saa sikker, At jeg et Ønske giør, i det at jeg mig stikker, Hvorved jeg vidne vil min Tak for hver en Taar.I Efterlevende! troer! det fra Hiertet gaaer. Gid det ey Eder gaae, som det gik denne Stømper! Gid Eders Kierlighed maa aldrig mangle Strømper!

(Han stikker sig)

Ende paa femte Optog.

EPILOGUE

TIL

KIERLIGHED UDEN STRØMPERFølgende Tillæg ville Læserne uden Tvivl troe, at Forfatteren uden Skade enten for dem eller ham angerløs kunde have udeladet, og saa troede Forfatteren, som af ingen anden Aarsag udgiver dette, end blot af Frygt for at see det trykt med flere Feyl end hans egne.Mercurius.

(Kommer ned fra Olympen under Basuners Lyd, og siger:)

Jeg er Mercurius, og gid jeg var det ikke! Man mig i Sinde faaer hvert Øyeblik at skikke Snart hid, snart did. Det Fad, som just paa Bordet stod, Da jeg min Ordre fik, jeg nødigen forlod; Det var min egen Ret, det var *boeuf å la mode*; Nu skal du, tænkte jeg, ret giøre dig til gode, Da Jupiter (thi hvad kand han ey falde paa, Naar han beskiænket er, og han er ofte saa) Mig den Befaling gav: løb ned til dem paa Jorden. Spørg, om de har forglemt al gammel Skik og Orden. Spørg, hvad Formastelse dem kunde bringe til At udelukke os af høye Synge-Spil, Og spørg Forfattere, som binde faste Knuder, Hvordan de løse dem foruden Hielp af Guder.Den Jupiter har og Spioner overalt; Jeg gad nok engang vidst, hvem der har ham fortalt, At man nu skulde her et Syngestykke spille; Det værste er endnu, jeg kommen er for silde; Jeg seer den hele Troup har faaet Banesaar. Om med den Tidende til Jupiter jeg gaaer, Han som en rasende da vist afsted vil tage, Og vidste jeg endda, der var lidt Mad tilbage, Saa reyste jeg dog strax; men kiender jeg Vulcan, Saa er alt Bordet reent; Mars ogsaa som en Mand Fortære kand sit Foer, det faaer jeg nok fornemme.

(Meget ynkeligen til Orchestret)

O! vidste I hvor jeg maa lide Sult der hiemme, I ey fortænkte mig, ifald jeg Eder bad, Jeg maatte nyde lidt i dette Erte-Fad.

(Han spiser Erter og snakker som følger:)

Tyvs Privilegium jeg har blant Guder ene; Men derved er der nu ey meget at fortiene, Man nu ey finder meer, hvorvidt man søge vil, Et Skriin, en Kiste, Skab, som jo er lukket til; Man lukte ey for Guld udi den gyldne Alder, Nu alting giemmes skal. Hvor sielden forefalder, At man kand treffe paa en Trøye, et par Skoe. Naar sligt skal feyes ud, Naar sligt skal feyes ud, naar sligt skal gjøres i penge. saa blir en Mark, høyt to Den hele Stads.(I det han seer paa Ligene)

Men hvad? er jeg afsindig bleven? Jeg, som saa lang en Tid min Profession har dreven, Fordyber mig i Fias, naar Lykken byder mig En skiønne Leylighed at plyndre disse Liig.

(Han setter Skaalen fra sig) Jeg her begynde vil. (Han begynder paa Jesper)

Jesper (Som troer det er Johan, som vil plyndre ham).

Johan, i Dødens Rige, Jeg seer, du ey engang fra din Natur kand vige; Hvad nytter saadant nu? Mercurius. Du tager feyl min Ven.

Jeg er Mercurius.

Johan (Som endnu ligger og pines, igientager af sine sidste Ord).

En Tyveknægt.

Mercurius (Troer, det er Jesper).

Igien ?

Forvovne!

Jesper.

Straf ey mig; det Echo er, som græder; Den falder, som du seer, lidt plump paa disse Steder.Mercurius.

At tale uden Liv, det lader meget slet, Og røber en Poltron, som ey har dræbt sig ret; Dog dette var en Feyl, som kun angik Parterre; Men naar du snaksom vil paa min Bekostning være, Jeg Publicum og mig paa eengang hævne bør; Nu skal du døe tilgavns og ey paa skrømt som før.

(Han slaaer ham med sin Stok.)

Jesper.

Jeg lever op.

Mercurius. Just da en fræk Forræders Brøde Jeg give vil sin Løn, jeg vækker ham af Døde, Og glemmer, hvad et Slag af denne Stok formaaer.

Jesper.

Saa jeg behøver ey at takke dig derfor; Fortryd da ikke paa, at Jesper holder inde Med den Taksigelse, han havde just i Sinde At giøre dig. Men hør, fortæl mig dog engang: Gaaer Tyverie, som her, hos Guderne i Svang? En Livløs alle Ting vel skiælner ey saa nøye, Men, om jeg turde troe mit Øre og mit Øye, Du i vort Erte-Fad først bød dig selv til Giest,Og siden, syntes mig, min Kalemankes Vest I Fare var.

Mercurius.

Saavidt jeg seer af denne Sludder, Du tænker Tyverie saavel vanærer Guder Som Mennesker, men viid, du tænker som en Nar. Viid, Skiebnen hver en Gud sit Væsen givet har; At stiele blev nu mit, jeg Skiebnens Love følger, Og at du ey skal troe, at jeg mit Haandværk dølger, Jeg strax vil øve det, og du maa see derpaa.

Jesper.

Antag mit ringe Raad; du siden skal tilstaae, At det dig gavnlig var: i Steden for at stiele De døde Heltes Tøy, saa giv dem nye Siele; Hvor høyt du ogsaa vil vurdere hver en Pialt, Galdt deres Klæder knap 5 Daler alt i alt; Men naar du derimod dem Livet gav tilbage, Saa glemte de vist ey at lønne din Umage. De vist nok bragte da af skiulte Giemmer frem En tung Taksigelse til den, som vækked' dem.

Mercurius.

En tung Taksigelse? din Bøn skal opfyldt blive.

(Han rører dem med sin Stok, og de lever op under Musiqve)

Det er Mercurius, som bragte jer til Live. Jeg veed, I tænke høyt, og at I ey omsunst,Som den gemene Hob, modtage nogen Gunst. Jeg ved Anmodninger ey vil fornærme Eder, Nei Eders ædle Mod mig vist en Løn bereder, Nei Eders ædle Mod mig vist en Løn bereder. Mod staar her i betydning af sind. Som langt Mercurii Forventning overgaaer;

(De slaaer op en stor Latter)

Jeg for Velgjerninger Spot til Belønning faaer?

Grete.

Den liden Villighed, som du Velgierning kalder, Den vises os omsunst, saasnart Forhænget falder, Vi bruge ey eengang at sige Tak derfor.

Mercurius.

Med bittre Klagemaal til Jupiter jeg gaaer; Jeg skal fortælle ham, hvordan 1 Guder drille.

Mette.

Men først fortæl, hvad har en Hedning at bestille blant gode Christne Folk? og kand en Hedensk Gud Her andet vente sig, end at han pibes ud?

Mercurius.

Jeg dig besvare vil udi en Vaudeville; Vaudeville = vise, lystig sang. De Herrer Musici behage nu at spille.

*

VAUDEVILLE.

1. Mercurius.

En Romersk Gud og Siellandsk Skredder Costumet ikke just tilsteder At mødes i et Skuespil, Men udi dette Syngestykke, Som for sin Galskab kun giør Lykke, Jeg til mit Forsvar sige vil: jo galere, jo bedre.

(Han gaaer)

Chorus.

jo galere, jo bedre.

2. Grete.

De Moralister, som beklage, At Fias og Galskab alle Dage Meer Overhaand i Verden faaer, De vide ikke hvad de sige; I klogt og galt den voxer lige. Vel os, naar den gaaer galt, den gaaer jo galere etc.

3. Mette.

Skal man sig levende begrave, For Navn af kloge Folk at have,Saa slet mig ud af Kloges Tal: Er det Fornuft, som vil forbyde Uskyldig Tidsfordriv at nyde, Farvel Fornuft! jeg helst er gal, jo galere etc.

4. Johan.

En mere Viis der nevnes neppe End Socrates, han reed paa Kieppe, Han reed paa Kieppe. Alkibiades skal engang have truffet Sokrates egende [[** sic = legende?]] med sine børn og ridende paa kjephest. (H. Jæger). Og dog ey fra sin Viisdom reed. Vi heraf drage denne Lære: Man viis, som Socrates, bør være, Og gal, som han, til Tid og Sted, jo galere etc.

5. Mads.

De Gamle, skiønt de gierne laste, Kand vores Valsprog ey forkaste; Aarsagen den er ligefrem: De Ord: jo galere jo bedre Til Ordsprog blev hos vore Fædre, Og vi kun sige efter dem: jo galere etc.

6. Jesper. Om de, som ey vort Spøg biefalde, Og Daare-Kiste gale kalde, Og Author gal for alle fem, Tilskuer, tør vi vel formode, Du legge vil et Ord tilgode For alle sex og svare dem: jo galere etc.

(Alle igientage det sidste Vers.)

MINDRE DIGTE

Gaffelen.

Jeg synger om, dog nei! jeg ligefrem fortæller; Saa ganske ligefrem gaaer jeg just ikke heller, Et Svinke-Ærinde

jeg giver mig iblandt, Og er det ikke smukt, saa er det ganske sandt. Nu, jeg fortæller da om Mand og om Mandinde, Som havde ved et Ord stor Lykke kunnet finde; Og grønne Søbekaal, som stolte Guder fik; Om Gaffelen, som kom, og Gaffelen, som gik.

Engang, men det er skeet for længe længe siden, Og var jeg dengang til, saa var jeg ganske liden, Engang Mercurius og Jupiter faldt paa, For en Forandrings Skyld og Tanker at forslaae, At foretage sig en Lysttour ned til Jorden, Hvor Majestæterne fandt alting saa i Orden,

At Jupiter tilsidst brød ud i disse Ord: «Hr. Pope har sagt sandt: det er den bedste Jord.» Han sagde vist nok meer, men til den største Skade For Læseren, for mig, for Jordens Overflade, Er denne liden Stump deraf kun bleven giemt, Og det fornemste var maaskee, hvad man har glemt.

Men jeg ei glemme maae, hvad jeg har meer at sige: «Hør,» sagde Jupiter, «jeg gider ikke stige Strax til Olymp igien; vil du, Mercurius!» (Thi alle Guderne er' for det meste Duus) «Vil du, saa gaae vi ind i næste Bondehytte, Men forud vor Gestalt med Menneskers ombytte. Hvem veed? vi der maaskee kan gode Løier faae.» Mercurius, som godt al Galskab lide maae, Paa Øieblikket sig forsvor fra Gud til Fanden, (Han aldrig lade kan den skrækkelige Banden) At dette Indfald var meer end guddommeligt. De ind i Hytten kom, fandt alting tarveligt; De Mand og Kone saae med Elleskeer spise, Og bade, at de dem den Godhed vilde vise, At give dem omsonst en Skeefuld Søbekaal. «Ja, sætter jer, godt Folk! og langer til vor Skaal!» Var Mandens Ord, og hun bejaede med Lader (Hun fattig var paa Ord) den fromme Husets Fader.Mercurius, som var til bedre Føde vant, Slet ingen Appetit til Søbekaalen fandt; Thi yttred' han paa Fransk, som Husets Folk ei kunde, Til Jupiter derom sin Meening dennelunde: *Ces choux-là sont d'un gout à me faire vomir, Et je ne conçois pas, qu'on s'en puisse nourrir. Oui,* sagde Jupiter, *auprès de l'Ambroisie Ces choux sont bien mauvais; pour la cérémonie Il faut pourtant, mon fils, en manger quelque peu. Mais à propos, comment récompenser en Dieu De ces honnêtes gens la douce bienveillance? — Si ces donneurs des choux méritent récompense,* Saa svarede Mercur, *que leurs propres souhaits Déterminent d'abord tes généreux bienfaits! Ces choux-là* o. s. v. P. L. Møller oversætter:

Den Kaal en Smag jo har fast som et Vomitiv, Jeg seer ei, hvor ved den man holde kan sit Liv. Ja, sagde Jupiter, i Gudesuppens Sted Er Kaalen vistnok slet; — for en Velanstændighed, Min Søn, af denne Kaal dog lidt man nyde maa. Men apropos, hvad skal i Hast jeg hitte paa, For disse brave Folk at lønne med Honneur? — Hvis ellers saadan Kaal fortjener en Douceur, Saa svarede Mercur, du kan jo spørge dem, Og naadigst lade dem med Ønsker komme frem. Mercuriuses Raad behagede hans Fader; Thi blev han siden ved: «Veed I vel, hvem I mader?»«Nei,» svarte Konen ham; «desuden,» sagde hun, «Saa mader vi jer ei; vi jer bespiser kun. I skulde ikke nys saa meget talt det Franske, Saa havde I maaskee nu bedre vidst det Danske.» Thi mens de talte Fransk, faldt Tiden Konen lang, Og Vreden giorde nu, hun Tungen fik paa Gang. Da Jupiter fornam, hun havde Ret i noget, Og at han virkelig begik en Feil mod Sproget, Saa blev han ikke vred, men svarte med en Smiil: «Min Putte, tael mig til i mere høflig Stiil! I altsaa vide maae, I har bespiist, Madame! Bespiist og madet er dog mestendeels det samme, I har bespiist en Gud i ham, og en i mig. Og, til Beviis derpaa, leed i min Kiortelflig, Der kan I, om I vil, en Tordenkile hitte; Thi jeg er Jupiter, og denne lille bitte, Ifald han havde ei sin Guddom skiult saa vei, I skulde seet paa ham to Vinger for hver Hæl; Han er Mercurius. Nu veed I, hvem vi ere; I ogsaa vide maae, vi Godhed for jer bære. For jer Velvillighed mod mig og mod min Søn, For jeres Søbekaal, bestemmer selv jer Løn! Hvorom I vil, I nu kan trende Ønsker giøre, Og Jupiter vil strax hvert Ønske fyldestgiøre.» «O,» sagde Konen da, «gid vi maae Gaffel faae Til vor umage Kniv!» — der strax en Gaffel laae,Og Kniven Mage fik. «Hvad? er du reent forbandet, Og, naar du Valget har, dig ønsker intet andet?» Var Mandens Ord; «saa gid, at Gaffelen dig sad, Din Tosse! i dit Liv!» — Det skeede, som han bad. Der stod da baade Mand og Kone i en Maade; De sig udbede maae den — ak, den sidste Naade, At Gaffelen igien tilbage maatte gaae. Den gik; og Guderne, de giorde ligesaa. *

Hundemordet.

At Mennesker af Dyr saa tidt Meer Væsen end af Næsten giøre, Det see vi dagligdags, og høre; Moralen hos dem nytter lidt. Jeg derfor mig opholder ei Ved dem Bebreidelser at give; Som de vil være, lad dem blive! Moral skriv for dem, hvem som vil! Jeg, for min Part, jeg passer, jeg, Og min Propos strax skrider til.

Der var engang en Tømmersvend; Mod ham en Slagterhund sig viiste ei som Ven. Og Kniven Mage fik. «Hvad? er du reent forbandet, Og, naar du Valget har, dig ønsker intet andet?» Var Mandens Ord; «saa gid, at Gaffelen dig sad, Din Tosse! i dit Liv!» — Det skeede, som han bad. Der stod da baade Mand og Kone i en Maade; De sig udbede maae den — ak, den sidste Naade, At Gaffelen igien tilbage maatte gaae. Den gik; og Guderne, de giorde ligesaa. *

Hundemordet.

At Mennesker af Dyr saa tidt Meer Væsen end af Næsten giøre, Det see vi dagligdags, og høre; Moralen hos dem nytter lidt. Jeg derfor mig opholder ei Ved dem Bebreidelser at give; Som de vil være, lad dem blive! Moral skriv for dem, hvem som vil! Jeg, for min Part, jeg passer, jeg, Og min Propos strax skrider til.

Der var engang en Tømmersvend; Mod ham en Slagterhund sig viiste ei som Ven.Han vilde bide ham, og, som nu let kan vides, En Tømmersvend ei meer end du og jeg kan bides. Han derfor hævede sin Øxe rask, Og kløvede sin Uvens Pandebrask. Nu skulde det til Uhæld træffe, At Hundens Eier kom I Øieblikket, som Hans Hund var ud af Stand at bieffe; Han bieffede for ham.

Jeg holder det for Skam For Læseren at repetere, Hvad Skieldsord, Trudsler, Eed, han bieffede, med mere.

Omsonst den kiere Mand, som havde Panden deelt, Ham vilde forestille: To halve Hoveder udgiør' et heelt; Den anden mod Raison ei tage vilde; Og skiønt han fandt sig noget slagen Ved et saa fyndigt Argument, Han foranstaltede dog næste Dagen Den Tømmersvend en Stevning sendt.

Ei denne lod sig forelægge. Ei denne lod sig forelægge. Han mødte for dommeren og benyttede sig ikke af sin ret som stevnet til at udeblive første gang og lade sig forelægge en ny dag til at møde paa. For Dommeren de mødte begge.

Citanten mælede da først: «Han kunde jaget bort min Hund med nogle Børst, Jeg selv da skulde sagt, han giorde vel; Men slaae mig Hunden reent ihiel, Og med sin Øxe paa ham Panden kløve, Og mig min bedste Skat berøve, Det troer jeg vist, Hr. Dommer, straffes bør.» Hr. Dommer tog til Ords: «Svar mig paa, hvad jeg spør, Du Tømmersvend! hvorfor ei Skaftet tage, Og dermed Hunden fra dig jage?» Han svarede (først rømmende) med Tugt: «Ifald han havde mig med Halen vildet bidt, Jeg Skaftet ei engang imod ham havde brugt, Men jaget ham med bare Hænder; Men Bestet faldt mig an med skarpe Tænder.» Da kiendte Dommeren, saasnart han hørte det: «Skarpt imod skarpt, den Tømmersvend har Ret. Du Slagter, som har yppet Trætten, To Mark erlægger her i Retten.»

*

Jeg lovede vei i Fortalen At ikke røre ved Moralen; Dog Loven, siger man, er ærlig, Men Holden er besværlig.I Enden af mit Værk at strøe moralske Træk, Derefter var jeg før, og er endnu en Giæk. Moralen her skal kort, dog noget fyndig gives: Man ei om Bagatel maae med sin Næste kives.

*

Herremanden.

En Herremand sov engang hen; Og saa skal alle Herremænd, Hvor gierne de end leve ville. Og det er ilde, At

døe, naar man endnu ei vilde.

Den Herremand, jeg synger om, Did, Stakkel! efter Døden kom, Hvor ingen frøs, skiønt alle vilde. Og det er ilde, At ikke fryse, naar man vilde.

Han traf sin Kudsk, og studsede: «Hvad! Jochum og i Helvede? Jeg næsten det forsværge vilde. Og det er ilde, At see, hvad man forsværge vilde. I Enden af mit Værk at strøe moralske Træk, Derefter var jeg før, og er endnu en Giæk. Moralen her skal kort, dog noget fyndig gives: Man ei om Bagatel maae med sin Næste kives.

*

Herremanden.

En Herremand sov engang hen; Og saa skal alle Herremænd, Hvor gierne de end leve ville. Og det er ilde, At døe, naar man endnu ei vilde.

Den Herremand, jeg synger om, Did, Stakkel! efter Døden kom, Hvor ingen frøs, skiønt alle vilde. Og det er ilde, At ikke fryse, naar man vilde.

Han traf sin Kudsk, og studsede: «Hvad! Jochum og i Helvede? Jeg næsten det forsværge vilde. Og det er ilde, At see, hvad man forsværge vilde.Hvorfor jeg kommen er herned, Du udentvivl alt forud veed, Saa jeg omsonst det dølge vilde. Og det er ilde, Bekiendte Ting at dølge ville.

Min Søn forfaldt til Hoer og Spil, Og satte flere Penge til, End min Formue taale vilde. Og det er ilde, At den ei mere taale vilde.

Af Godhed for det Skumpelskud Jeg sued’ mine Bønder ud, Og deres Suk ei høre vilde. Og det er ilde, Ei Bønders Suk at høre ville.

Men du, som var saa from og god, Og giorde intet Kræe imod, Hvi du er her, jeg vide vilde.» Og det er ilde, Saa nøie alt at vide ville.

«Det gaaer,» var Svaret, «mig saa slet, Fordi jeg hisset giorde det,

Som I ei kunde, skiønt I vilde. Og det er ilde, At ikke kunne, naar man vilde.

Den Søn, som volder, I er her, Har jeg paa Halsen skaffet jer. Jeg Fruen intet nægte vilde. Og det er ilde, Slet ingen Ting at nægte ville.»

Sligt lærer hvert utugtigt Skarn, At ikke skaffe Næsten Barn, Skiønt Næstens Kone gierne vilde. Og det er ilde, At Næstens Kone gierne vilde.

*

Posthuuset.

I.

Man har Beviis nok paa, At Jyden har, som andre Folk, Forstand; Men dette ei bevises kan Af den Historie, hvorom min Sang skal lyde. Som I ei kunde, skiønt I vilde. Og det er ilde, At ikke kunne, naar man vilde.

Den Søn, som volder, I er her, Har jeg paa Halsen skaffet jer. Jeg Fruen intet nægte vilde. Og det er ilde, Slet ingen Ting at nægte ville.»

Sligt lærer hvert utugtigt Skarn, At ikke skaffe Næsten Barn, Skiønt Næstens Kone gierne vilde. Og det er ilde,

At Næstens Kone gierne vilde.

*

Posthuuset.

I.

Man har Beviis nok paa, At Jyden har, som andre Folk, Forstand; Men dette ei bevises kan Af den Historie, hvorom min Sang skal lyde.Jeg synger om en Jyde, Og Sangen lyder saa:

En Handelsmand fandt heel besværligt At finde noget, som var ærligt, At giøre Gaardskarl af. Ved Kiøbsteds-Karle tidt bedragen, En Ven han aabenbarte Sagen. Og denne dette Raad ham gav: «Fra bitterlige Jylland, Faer! Fra bitterlige Jylland, Faer! Meningen maa være: fra det ægte Jylland. De Dem en Karl forskrive! Han Dem vist troe vil blive; Thi Ærligheden der sit Sæde fæstet har, Hvor, langt fra Staden, langt fra Kneb, Bedragerie er over hvers Begreb.» .— «Top!» Svared' Manden, og skrev op En liden Pro Memoria Til en ham høit forbunden Mand I Hiertet af det jydske Land. Han beder ham al Flid anvende, Og ham med forderligste sende Den bedste Karl derfra.

Saa giorde han, og Karlen her til Byen kom. Med ingen Kneb Og tyndt Begreb, Sin Hosbonds Boepæl strax han spurgde om, Fandt den, gik lige ind i Stuen, Og, lettende paa Huen, Saa talede ham til: «See her er a, Falill.» — «Det seer jeg nok. Siig, hvad I vil!» — «A vil, hvad I vil, a ska' ville.» — «Hvem er I da?» — «Ha, ha! I int' jer ejen Goorskool kiender?» — «Hvor skulde jeg vel kiende jer? Det jer i Panden ikke skrevet staaer, Hvem I er.» — «A har æ Brev; læs dæ, bitt' Faar!» — «Ja, nu jeg veed Om Tingen fuld Beskeed. Gaae kun i Gaarden ned! Der vil I faae at høre, Hvad i min Tieneste I har at giøre.» — «Min Mad slap mig paa Reisen lidt for Tiden; Maae a æ Frokost faae, den være nok saa liden!» — «Den faaer I nok dernede; Kun ubekymret vær!» —

«Ah! Hosbond! Gud velsigne jer!» — Den sultne Jyde gik, Sin Mættelse til Fylde fik, Og siden sig arbeidsom teede. Fem Dage og lidt paa den siette Han giorde alt, hvad Klodser kan udrette; Men saa kom siden efter, Hvad overgik hans Kræfter. Det skeede ham en Dag, han blev til Posthuus sendt; Hans Hosbond vented' Brev fra en Correspondent.

Hvordan hans Hosbond sig af Harme vreed, Og hvad den Jyde stor Ulempe leed: Det Læserne skal faae at vide, Naar de til Nummer otte skride. Naar de til Nummer otte skride. Fortællingen blev trykt i Wessels ugeblad *Votre Serviteur* og strakte sig over to nummere, 7 og 8.

II.

Han traf sit Posthuus rigtig nok, Og giennem nyhedgraadig Flok Han langt om længe Sig vidste frem at trænge. (Ved Ham begriber nok enhver, At Jyden maae forstaaes her). Han spørger strax Contoirbetienten: «A gad nok vid', om Brev der til min Hosbond var, For a ska hent' en» — «Min kiere Mand!» var Mandens Svar, «Siig mig jer Hosbonds Navn, med mere! Jeg ellers Brev ei kan levere.» — «A seje Hosbonds Navn? min Faar! Nei! tænk int', at I har for jer en Naar. Før a ska' seje dæ, behold æ Brev! a gaaer.» — «Ja, gaae din Tosse bort, du Brev ei faaer.» Personen gik, og hiem til Hosbond kom, Som strax ham spurgte, om Han Breve med sig førte. Og Jyden svarede: om Brev han intet hørte, Men at de fritted' ham om Hosbonds Navn, Som, for sin Sieleroe og Hosbonds Gavn, Han vilde ikke aabenbare. Den Hosbond fandt for godt at svare: «Du vist nok halvgal er, om Du ei er det fuldt. Siig, hvi mit Navn Du vilde holde dulgt?» — «Man med at nævne Folk ei nok kan være varlig; A har Beviis nok paa, den Sag er farlig; A had' æ Morbroer, som blev hængt 1 Tysteds Gallie,Bar' for en diævleblændt Canaille Hans Navn for Retten sagde frem; Men her til Lands maaskee er Retten ei saa slem?» — «Nei, her man dømmer ei saa strængt. Postmesteren og jeg vi er desuden Venner; Med frelst Samvittighed nævn Du kun, hvem Dig sender; Og snart kom hiem igien!» — Han gik derhen, Og uforsagt Fuldmægtigen fortæller, Hans Hosbond

hedte Næller, (Tillader, han maae heede saa) Og sagde: «Nu a vel kan Brev til Hosbond faae?» — «Ja, her er Brev til ham, det koster otte Styver» — det koster otte Styver. En styver var to skilling. «I lyver. A Jyde er Og fremmed her, Og derfor tænker I mig at bedrage. Jeg har jo seet Folk større Breve tage, Som kun har kostet dem Fem.» — «Gaae væk, du Taabenakke! Jeg har ei Tid med Dig at snakke.» — Den Jyde tænker saa ved sig: Du skal ei narre mig.

Mens Penge eftertaalte bleve, Han stial 7, 8 Breve, Og gladelig med dem Han hastede til Hosbonds Hiem, Hvor han sig spaaede ret velkommen; Fortalte ham, hvad Uret og hvad Skam Det var at handle saa, som handlet var med ham; Fortalte ham, han maatte 16 Skilling give, Kun for et lille Brev. «Men tænk engang, hvor skamfuld han skal blive, Saasnart han savner disse otte!» — Hans Hosbond høist forundret blev, Og strax ham bød at bringe dem igien. Hiin sagde: «Hosbond, tag de fem! De tre a mig udbede maatte! A trænger haardt til dem.» — «Hvor til vil Du de Breve da anvende?» — «Jo, Hosbond vide maae, a har en gammel Moer; Hun bad, da a fra Hiemmen foer, A maatt' iblandt æ Brev til hende sende.»

Moral.

Historien kan lære Publikum, At Jyden og kan være dum.

*

Toujours Perdrix.

Forandringer, Forandringer Sig ønsker alle og enhver. En Walstrøm Jægermester En Walstrøm Jægermester. Hvem denne mand er, vides ikke. Et stærkt Beviis os gier derpaa.

(For at hans Vers jeg lidt lemlæster, Det smukke Kiøn mig takke maae, Og takker vist; thi man vil *mafoi* mene, At vore Damer er' paa Jorden de meest pene).

I Sverrig var en riig Baron, En vittig, smuk, velskabt Person, Hver Moder ønskde: gid min Svigersøn han blive! Hver Datter færdig stod, sit Hierte ham at give; Men ingen vis han Hiertet gav, Ei stadig Kierlighed han vilde vide af. Han Hader var af Egtestanden, Af Frygt for dit og dat i Panden.

Man Manden lidt undskylde maae, Da man har dagligdags Beviis herpaa, At slemme Ting kan hænde.

Den Hymens Gud blev saare vred, Og til Cupido foer afsted. Han sagde: «lille søde Ven! Dybt ind i Brystet paa Baron N. N. En kraftig Piil du sende! Han længe mig foragtet har, Og, reent ud sagt, har holdt mig for sin Nar.» «Ja,» svarte vinget Dreng, «jeg gaaer nok ud i Morgen, En Piil jeg skyder da i Brystet paa din Mand, Saa Hymen selv den kun udtrække kan. Han søge vil din Hielp, derfor er jeg dig Borgen.»

Glad Hymen gik, og Elskovs Gud Holdt, hvad han lovede, og næste Dag gik ud. Han skiød Baronen dybt. Strax heftig Brand og Pine Han følede for en Blondine.

(Hver Skiønhed ufortalt, Saa eiede Blondinen alt I sin Person, Som kunde Fyrster selv indtage, End sige en Baron).

Jeg vil ei alt for langt Historien uddrage. Baronen efter Suk og mangen ydmyg Bøn Sin Seiervinders Haand modtog til Løn,Og Hiertet med, som hænder ikke gierne Hos os moderne.

De levde sødt i fire Aar, Stor Lykke nød, og større spaaer.

Voltaire os forsikrer, at til visse Enhver Baron har sin Caprice. — At hver Baron den har, jeg rømmer ham ei ind. Men min Person til visse havde sin. Trods alle Fruens Yndigheder, Af hendes Terne han sig Kys udbeder, Som strax ham nægtet blev. Ved Penge han tilsidst saavidt dog Sagen drev, At hun den Gunst, at kysse sig, ham under. «Ah! Lise,» sagde han (thi Pigen hedte saa), «Meer end min Frues Mund, Din sød at kysse paa Jeg finder.» — «Det er ei for mig Vidunder,» Var Lises Svar, «det har jeg hørt fortælle før.» — «Af hvem?» — «Jeg det ei sige

tør.» — «Siig du kun frit, min kiønne Pige!» — «Ja, naar De Fruen det igien ei vilde sige; Thi ellers aldrig hun vil kysse meer Vor Tiener Peer.»

*

Smeden og Bageren.

Der var en liden Bye, i Byen var en Smed, Som farlig var, naar han blev vred. Han sig en Fiende fik; (dem kan man altid faae, Jeg ingen har, det gaae Min Læser ligesaa!) Til Uhæld for dem begge to De træffes i en Kroe. De drak (jeg selv i Kroe vil drikke; For andet kommer jeg der ikke. Anmærk dog, Læser! dette: Jeg immer gaaer paa de honette). Som sagt, de drak, Og efter mange Skieldsord, hidsigt Snak, Slaaer Smeden Fienden paa Planeten. Saa stærkt var dette Slag, At han saae ikke Dag, Og har ei siden seet'en.

Strax i Arrest blev Smeden sat. En Feldskiær faar den Døde fat, Og om en voldsom Død Attest hensender. Den Mordere forhøres og bekiender. Hans Haab var, at han skulle hisset gaae, Og der Forladelse af sin Modstander faae.Men hør nu Løier! netop Dagen, Før Dom skal gaae i Sagen, Fremtriner fire Borgere For Dommeren; den mest veltalende Ham saa tiltalede:

«Vel viseste!

Vi veed, paa Byens Vel De altid see; Men Byens Vel beroer derpaa, At vi vor Smed igien maae faae. Hans Død opvækker jo dog ei den Døde? Vi aldrig faaer igien saa duelig en Mand. For hans Forbrydelse vi alt for grusomt bøde, Om han ei hielpes kan.» — «Betænk dog, kiere Ven! der Liv for Liv maae bødes.» — «Her boer en arm udlevet Bager, Som Pokker snart desuden tager. Vi har jo to, om man den ældste tog af dem? Saa blev jo Liv for Liv betalt.» — «Ja,» sagde Dommeren, «det Indfald var ei galt. Jeg Sagen at opsette nødes; Thi i saa vigtigt Fald man maae sig vel betænke. Gid vores Smed jeg Livet kunde skienke! Farvel godt Folk! jeg giør alt, hvad jeg kan.» — «Farvel velvise Mand!» —Han blader i sin Lov omhyggelig; Men finder intet der for sig, Hvorved forbuden er for Smed at rette Bager; Han sin Beslutning tager, Og saa afsiger denne Dom: (Hvem, som vil høre den, han kom!) «Vel er Grovsmeden Jens For al Undskyldning læns, Og her for Retten selv bekiendte, Han Anders Pedersen til Evigheden sendte; Men da i vores Bye en Smed vi ikkun have, Jeg maatte være reent af Lave, Ifald jeg vilde see ham død. Men her er to, som bager Brød.»

«Thi kiender jeg for Ret: Den ældste Bager skal undgielde det, Og for det skedte Mord med Liv for Liv bør bøde, Til velfortjente Straf for sig Og ligesindede til Afskye og til Skræk.»

Den Bager græd Guds jammerlig, Da man ham førte væk.Moral.

Beredt til Døden altid vær! Den kommer, naar du mindst den tænker nær.

*

Det kolde Blod.

Bebreid ei gunstige Natur, Fordi for høi, for lav Statur Fortræd dig volder undertiden: Den træffe kan en stor, den træffe kan en liden, Som du erfarer siden.

Der er en Folkeslægt, Bekiendt af Guldets Vægt, Salat, og Sindighed og Kulde, Som Havet ei har slugt, men ofte skulde.

Der er en anden Folkefærd, Som troer sig hele Verden værd, Og at man ei dens Lige kan oplede. Den ellers er bekiendt for Kiækhed og for Hede. Moral.

Beredt til Døden altid vær! Den kommer, naar du mindst den tænker nær.

*

Det kolde Blod.

Bebreid ei gunstige Natur, Fordi for høi, for lav Statur Fortræd dig volder undertiden: Den træffe kan en stor, den træffe kan en liden, Som du erfarer siden.

Der er en Folkeslægt, Bekiendt af Guldets Vægt, Salat, og Sindighed og Kulde, Som Havet ei har slugt, men ofte skulde.

Der er en anden Folkefærd, Som troer sig hele Verden værd, Og at man ei dens Lige kan oplede. Den ellers er bekiendt for Kiækhed og for Hede.Men bedre Ord: for Mod Og brændbart Blod.

Jeg leder Een af hver af dem Paa Skuepladsen frem. Hiin heder Pitter, Og denne Tom, De sammen paa Parterre kom. Jeg ingen Efterretning hitter, I hvilken Stad. Nok, at Tilskuerne ei sad. Det af en Hændelse sig kom, At Pitter stod tæt for ved Tom. Den Pitter var saa bred, saa lang Som Tom halvanden Gang, Saa denne intet saae for sine Penge. Han for ved sig ei taalte Risen længe. «Hør,» sagde han, «Hr. Kammerat! giv Dag! Du seer jo lige vel, om du staaer bag.» Den Rise vendte sig, og, efter Landsmænds Skikke, Ham svarte høfligen: «det giør jeg ikke.» Een Gang endnu, og to Tom ham anmodede, han saae paa Tom, og loe, Da sagde denne grum og bister: «Jeg snart skal blæse Liv i dit koldsindige Register!» Med knyttet Næve blæste han,Ved hurtigt Hop, Hat og Paryk Af alpisk Mand. Af alpisk Mand ɔ: af den alpehøie mand. (Forstaaer sig, Hovedet fik vældig Tryk.)

Du troer, af Lyst til Hævn han ikke kunde sandse? O nei! — (lær du, som let kan tabe Contenance!) Han roelig sin Paryk og Hat tog op, Og roelig bag den lille sig begav, Til hvem han hviskede: «Der var ei blevet af, At min Paryk I skulde slaget af i Fior.» — «Hør Kammerat!» var Liltens Lilten er paa Tronhiemsk: den lille; jeg troer ikke, det skadede Sproget, om Ordet blev gangbart. Ord, «Hvordan skal jeg forstaae den Snakken, Du hvisker mig i Nakken? Hvis du I Fior uhøflig var som nu, Og mig ved lige Leilighed Med denne havde truffet, Saa meget, om ei meer, du havde blevet puffet, Sær om du havde Mod, og fræk mod Magten stred.» «Mod Magten havde jeg ei vildet stride, Dog havde mig ei hændt, hvad hænder mig i Aar,

Hvad sig Paryk angaaer, thi du maae vide: Jeg bar i Fior mit eget Haar.» Og hermed endtes den Dispyt.

Moral.

Beflit dig paa at skaffe dig Gemyt, Saa eiegodt som hos den Lange. Den Korte Medhold faaer af mange, Jeg forudseer.

Og saa ei meer.

*

Den fromme Bekiender.

En fornem Herre, from, men ikke super-klog, Til Tiener fik et stakkels Fiog. De andre Herrens Dommerstikker Strax mærke, at han dybt ei stikker, Og, gik i Huset noget galt, Paa Jørgen Skylden faldt. Hans Herre, maa man vide, Usandhed aldrig kunde lide, Men havde siælden Mod At straffe Feil, som man fortrydende tilstod. Hvad sig Paryk angaaer, thi du maae vide: Jeg bar i Fior mit eget Haar.» Og hermed endtes den Dispyt.

Moral.

Beflit dig paa at skaffe dig Gemyt, Saa eiegodt som hos den Lange. Den Korte Medhold faaer af mange, Jeg forudseer.

Og saa ei meer.

*

Den fromme Bekiender.

En fornem Herre, from, men ikke super-klog, Til Tiener fik et stakkels Fiog. De andre Herrens Dommerstikker Strax mærke, at han dybt ei stikker, Og, gik i Huset noget galt, Paa Jørgen Skylden faldt. Hans Herre, maa man vide, Usandhed aldrig kunde lide, Men havde siælden Mod At straffe Feil, som man fortrydende tilstod.I Førstningen var Jørgen ikke vant, At man for Uret ham beskyldte; Og sagde plat, at det var ikke sandt. Men alle Husets Folks gjentagne Klagemaal Den Herres Øren fyldte, Og hvad blev Virkningen derav? Han Ordre gav: Man skulde prygle ham, til han bekiendte. Tre gange dette Jørgen hændte, Thi alle gode Ting er tre. Han siden blev lidt klogere, Han tænkte saa: ti Stokkeprygl i Gaaer, Maaskee i Morgen tyve. Jeg aldrig det udstaaer. Jeg heller paa mig selv vil lyve. Han løi, og fandt sig meget vel derved, For Herren faldt paa Knæ, og bad ham sig tilgive, Endskiønt han vidste ei den ringeste Beskeed Om, hvad han bad ham sig tilgive, Nok at han var beskyldt, det var alt, hvad han vidste. Pardon for fremmed Synd han stedse fik, Og syntes, Tingen herlig gik. (Og sandt at sige, han heri var ikke gal). Eet hendte ham dog paa det sidste: Den naadig Herres Fru Gemahl Laae i Begreb med at formereSit Huses Arvinger, og giøre dem een fleere. (At de formere dem med to, Bør man om store Fruer ikke troe.) Snart Jørgen faaer at vide, Hvori den Hovedting bestaaer. «Nu,» sagde han, «igien jeg Skylden faaer.» Han saae sin Herre Hænder vride, Han gik til ham, og faldt paa begge Knæ: «Tilgiv, o Herre, dog et uselt Kræe! Tilgiv dog Skarnet, Som Fader er til Barnet!» — «Er jeg et Skarn?» — «Nei, det er jeg.» — «Nu bli'r han mig for slem, gaae Slyngel, gaae din Vei! Kom Erik, jag ham paa min Port!»

Moral.

Det siger min Moral, Dass Jürgen kömmt nicht allemahl Durch seine Dummheit fort.

*

Sanct Sebastian.

Quæ quibus anteferam?

Hver Konstner har sit Sprog, Hvorpaa Ukyndighed ei bliver klog. Sit Huses Arvinger, og giøre dem een fleere. (At de formere dem med to, Bør man om store Fruer ikke troe.) Snart Jørgen faaer at vide, Hvori den Hovedting bestaaer. «Nu,» sagde han, «igien jeg Skylden faaer.» Han saae sin Herre Hænder vride, Han gik til ham, og faldt paa begge Knæ: «Tilgiv, o Herre, dog et uselt Kræe! Tilgiv dog Skarnet, Som Fader er til Barnet!» — «Er jeg et Skarn?» — «Nei, det er jeg.» — «Nu bli'r han mig for slem, gaae Slyngel, gaae din Vei! Kom Erik, jag ham paa min Port!»

Moral.

Det siger min Moral, Dass Jürgen kömmt nicht allemahl Durch seine Dummheit fort.

*

Sanct Sebastian.

Quæ quibus anteferam?

Hver Konstner har sit Sprog, Hvorpaa Ukyndighed ei bliver klog.En Billedhugger og en Maler For Mængden tit det Labelænske taler; Og et Beviis derpaa Vi strax vil faae. —

Krig, allermeest Krig i Religionen, For Landet farlig er.

En Landsbye laae Paris paa fire Mile nær, Den hellige Sebastian for samme var Patronen. De saa benævnte Hugenotter I en indbyrdes Krig For Arm og Hoved denne blotter. (Det var en Daarlighed, som ingen giorde rig. Jeg elsker Fred, Og synes Krig er altid Daarlighed. Maaskee, jeg syntes Krig var mere herlig, Ifald jeg var saa kiek, som jeg vil være ærlig).

Men nu igien til Sanct Sebastian. Til Byen kom en vakker Præstemand; Sin Menighed den Mand tiltalte saa: «Et Indskud, Børn! hver af os giøre maae, For i Paris at faae af Træe en smuk Person, I Stedet for vor nu lemlæstede Patron; Den jammerlig har alt for længe staaet.»De samtlige indgik, hvad dem blev foreslaaet. Tre smukke Bondemænd blev' sendt med Commission, At skaffe deres Bye en splinter ny Patron. Nøiagtigt Maal, for Reisen, dem blev givet Paa Hoved, Arme, Been og Livet.

Dermed forsynede, de til Paris da foer', En Billedhugger fandt, fortælte ham, hvor stor Den Helgen skulde være, Som maatte fordums Tid en Martyrkrone bære. «Det er altsammen godt,» saa Manden svarede; «Men siger, hvad det være skal: En Martyr død, en Martyr levende?» Han meente, om de vilde, Han skulde ham som lidende afbilde, Hvad heller, som af Piinsler allerede død. Det Sprog forstod de Bønder sig ei paa. Forvirrede de paa hinanden saae. Dem nøie alt var foreskrevet, Kun ikke denne Post. Det dem fortrød, Den udeladt var blevet, Om paa et Menneske i Live, Om paa et dødt de skulde Ordre give. Beslutning her var vanskelig og slem. Med uforrettet Sag de nødig reiste hiem. Tilsidst voteerte død de To af dem;Men levende voteerte Jeppe. I hele Byen var der neppe En saa fornuftig Mand. Hør Prøve nu paa hans Forstand. «I taabelige Klodser!» Saa brød han ud, «voterede som Tosser. Sæt, at ham levende vor Bye ei have vilde; Nu vel, Saa slaae vi ham ihiel.» Den Mands Partie sig Begge sloge til.

*

Horats og hans Datter.

Impromptu over:

Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.

«At gavne og fornøie, hav stedse det for Øie,» Det var Horatses Ord, Mens han var her paa Jord. Hvad nu hans Ord maae være, Kan andre eder lære, Jeg lærer jer det ei; Thi det er af min Vei. Men levende voteerte Jeppe. I hele Byen var der neppe En saa fornuftig Mand. Hør Prøve nu paa hans Forstand. «I taabelige Klodser!» Saa brød han ud, «voterede som Tosser. Sæt, at ham levende vor Bye ei have vilde; Nu vel, Saa slaae vi ham ihiel.» Den Mands Partie sig Begge sloge til.

*

Horats og hans Datter.

Impromptu over:

Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.

«At gavne og fornøie, hav stedse det for Øie,» Det var Horatses Ord, Mens han var her paa Jord. Hvad nu hans Ord maae være, Kan andre eder lære, Jeg lærer jer det ei; Thi det er af min Vei.Jeg kort kun vil berette: Horatses Datter, Mette, Endskiønt hun ei var gift, Sit Snørliv fandt for stivt. Glad til Horats hun løber, Og glad sin Tilstand røber: Jeg har fornøiet mig, Og gavnet Rom og dig. Du snart af denne Mave En Dattersøn skal have, Og Rom en Borger faae, Som gange kan og staae. At gavne og fornøie Jeg haver havt for Øie.

Horats blev derved rød, Men jeg, som bleg er fød, Jeg kan foruden Rødme Om Nytte og om Sødme Fortælle sligt og meer, Som man saa ofte seer.

Søvnen.

Ode.

Duunvinget, silkeblød, du gleed paa Øiet frem Og hvisked': al din Sorg, dig selv, Stryange, glem!

Zarine.

Du, dobbelt skiøn, fordi jeg sov! Du skal min Tone Styrke give, Du, blide Morgen! skal oplive Den Røst, som synger Søvnens Lov.

Omsonst sig sødest Klang tilbød Det tunge Øre at fornøie, Og fra et dunkelt, svækket Øie Til kiedsom Aand kun Ulyst flød.Til Døden Livet grændsede, Hver Evne syntes slidt af Ælde, Og Bygningen til Fald at hælde, Da du, o Søvn! mig vinkede.

Tung i din bløde Favn jeg gleed, Berøvet Vid og Syn og Stemme, Liig den, som sank i Muldets Giemme Til mere varig Hvile ned.

Jeg tryg mit Væsen dig betroer, Jeg spørger ei, hvad stærke Stytter Imidlertid fra Fald beskytter I tynde Luft den tunge Jord.

En Hær af Verdener utalt, Som mig omgive, hvis de skeie Et Haar bredt fra de vante Veie, Et Kaos giør af mig og alt.

Min Undergang et Haar bredt nær, Jeg slumrer sødt, jeg intet vover; Han vaager, han, som aldrig sover, For alt, og for hvert Støv især.Som jeg den halve Klode var, Indsvøbt i Mørkheds tause Taage, Og paa de lukte Øienlaage Din grumme Broders Billed bar.

Men Ilden ulmer, Livet groer; Du snart igien skal Kræfter vinde, Min Aand, du snart igien skal finde En Morgen skiøn, din Skaber stoer.

Saa danner Aarets Morgen sig; Og Jordens Safter Liv udklække, Naar, under hvide Sørgedække, Naturen synes ligge Liig.

Nu Kraft til alle Aarer flød, Nys slappe Drivefiædre spændtes. Til Siælens Pleie Væsner sendtes, Som spillede i Søvnens Skiød.

Med Moders Ømhed bød du dem Den spæde Fostersøn fornøie, O Søvn! og for din Yndlings Øie Hver ønsket Scene bringe frem.Du bød dem i den Elskers Bryst, Som en uheldig Lue nærte, Og som forgiæves Suk fortærte, At gyde Lægedom og Trøst.

Hans Grumme skabes om i Hast, Hun med Cytheres Smiil ham vinker, Og Ømhed i hver Mine blinker, Og Himlen i hvert Øiekast.

Du bød dem løse fængslet Fod, De Slaven tit paa Tronen satte, Gav nøgen Armod Perus Skatte, Og den Fortrykte Haab og Mod.

Den Usle, segnet i en Vraae, Tryg bag det Dække, som du drager Imellem ham og Dagens Plager, Med Smiil paa blege Kinder laae.

Ei Smerters giftig Braad formaaer Dit Sløer, o Søvn! at gjennemtrænge. O! skiul ham bag det, skiul ham længe, Hans Bødler vaager udenfor.Men blandt de blide Væsners Kor, Som Siælen til dens Held bedrager, Fornuften studsende opdager Alvidenhedens sieldne Spoer.

Dybt i din skyggefulde Boe Hvad mægtig Aand har valgt sig Tempel? Dens Udsagn bær et Guddoms Stempel, Som Vantroe selv forbaust maae troe.

Men Tidens Maal i virksom Gang De nu fuldmodne Evner bringer, Og Søvnen flyer paa Nattens Vinger, At lindre fierne Landes Trang.

Nu strømte Lys og Sandhed til, Nu faldt Fortryllelsernes Teppe, Og Siælen fatted' endnu neppe, At, hvad den saae, var Skuespil.

Vær hilset Morgen! Søvn farvel! Tak for den svangre Roe og Varme, Som nys i dine kiælne Arme Nyt Liv udklækked' i min Siæl.Hver Aand er frisk, hver Krop er stærk, Hver Sands mod glade Indtryk tager, Hvert følsomt Hierte Vellyst smager, Og alt er Held og Søvnens Værk.

Og den har stemt til hellig Klang De Tunger, som nu Luften fylde, Og kappes Skaberen at hylde, Som kiendes stor i deres Sang.

Du, ene god og ene stor! O! værdiges du at fornemme Min ufuldkomne svage Stemme, Blandt de utalte Stemmers Kor.

Meer værdig Verdners og min Gud Den fra forklaret Bryst skal lyde, Da, naar mig evig Dag skal byde Fra Gravens Nat at træde ud.

Men midt i jordisk Paradiis, Hvad Tone kan mit Øre saare? Forklares og din Lov ved Taare? O Søvn! hvem hyler ud din Priis?Elendighed, hvis Glædes Stand, Med dig begyndt, med dig ophører, Den sukkende fra sin Velgiører Nu fløi til Virkeligheds Land.

Skal og — snart vægrer sig min Røst At yttre denne fæle Tanke, Skræk synes i hver Aare banke, Og Rædsler tordner i mit Bryst —

Skal og den store Morgens Bud, Som os af sidste Søvn bør vække — Hvem skal den Vaagnende forskrække? Mit Blod blev Iis! o! frels mig Gud!

*

Brodne Kar i alle Lande.

Brodne Kar i alle Lande, Roser sig med Torne blande Andensteds saavelsom her. Landsmand! Roserne du tage,

Og af dem du Honning drage! Men for alting agtsom vær, Kom ei Tornene for nær! Elendighed, hvis Glædes Stand, Med dig begyndt, med dig ophører, Den sukkende fra sin Velgiører Nu fløi til Virkeligheds Land.

Skal og — snart vægrer sig min Røst At yttre denne fæle Tanke, Skræk synes i hver Aare banke, Og Rædsler tordner i mit Bryst —

Skal og den store Morgens Bud, Som os af sidste Søvn bør vække — Hvem skal den Vaagnende forskrække? Mit Blod blev Iis! o! frels mig Gud!

*

Brodne Kar i alle Lande.

Brodne Kar i alle Lande, Roser sig med Torne blande Andensteds saavelsom her. Landsmand! Roserne du tage, Og af dem du Honning drage! Men for alting agtsom vær, Kom ei Tornene for nær!Naar en Tysker dig vil lære, Ærlig, grundig, kiæk at være, Du lærvillig følge ham! Men, naar En dig stort fortæller Om Daraussens Bagateller, Var det sandelig en Skam, Om du blindt hen troede ham.

Naar en Franskmand vil dig lære, Altid glad og munter være, Beed til Gud, du ligner ham! Men adlyde ham, som Kongen For hver Mode, og for Tongen, For hver Mode, og for Tongen. Ved Tongen menes *bon ton*. Det var sandelig en Skam; Vi bør ikke hylde ham.

Som en Britter lad dig være Patriotens Pligter kiære! Elske Frihed lær af ham! Men, hvis du seer en og anden Overmodig, vild som Fanden, Det var fælt at ligne ham; Bukke for ham var en Skam.

Ved den Vælskes søde Stemme Vi al Sorg, os selv forglemme, Og henrykte høre ham; Men, naar han en Grumhed øver, Som ham Børnebørn berøver; Skal vi deri følge ham? Det var baade Synd og Skam.

Paa Spaniolens Viin og Piaster Jeg Foragt ei daarlig kaster, Gierne deler dem med ham; Men, saa længe jeg kan læse Uden Briller paa min Næse, Jeg den Stads vil unde ham; Kunne see giør mig ei Skam.

Han, som boer lidt under Havet, Og med Guld er stærkt begavet, Spare er en Dyd hos ham; Men, naar han, tung af Ducater, Spiser evige Salater, Saa gid jeg faae Last og Skam, Om jeg spise vil med ham!

Du, som dine Ahner glemmer, Og al Pragt bag Ploven giemmer, Du ei nok beundres kan;Polak! du skal Verden lære, Om lærvillig den vil være: Det er under ingens Stand, At han pløier eget Land.

Men at du din Dont forlader, Og med Glavind dig omlader, Naar du seer en Vandringsmand; Snorrigt synes dem, som mene (Thi jeg mener ei alene), At man gierne sige kan Uden Sværd: god Dag, min Mand!

Du, en Skræk for Tyrkens Rige! Al din Adfærd os kan sige: Stor var Ruslands første Zar. At dig Finkel-Jochum smager, Og hver Copek dig fradrager, Derom man vel mumlet har; Herre Gud! om nu saa var!

Svensken jeg slet intet ændser; Han for nær er vore Grændser, Og det kunde stikke ham,Hvis jeg gav ham mindste Lyde, At han Freden vilde bryde; Fik da Landet Krig med ham, Hvis var Skammen? Autors Skam.

Jeg den elskte Danske priser, At Beskedenhed han viser, Sielden Dyd i fremmed Land! Men, naar han forvidt den driver, Og alt Fremmed Fortrin giver, Den en Dyd ei nævnes kan, Og fornedrer danske Mand.

Jeg hos kiekke Nordmand priser, At han stedse ivrig viser, Han sit Fødeland har kiær! Men, jeg troer, han giorde ilde, Om han vilde sig indbilde, At der fødes Mennesker Kun i Engelland og der.

Hædre alle Nationer, Hade Feil, men ei Personer, Er vort Selskabs Lov og Lyst.Hellig Pligt og største Ære Er, vor Konge troe at være. Statens Ønske er vor Røst: Glæden boe i Christians Bryst!

*

Til Hr. Jens Baggesen.

Til Hr. Jens Baggesen. Dette rimbrev er skrevet kort før Wessels død. Baggesen havde udgivet sine komiske fortællinger; de var paa et enkelt hold blevne strengt bedømte, og bladet Aftenpostens redaktør, Emanuel Balling, havde taget fat paa dem i et epigram. Til denne redaktør sigtes ved ordene *Myrias Emanueler* i det følgende.

Ved salig Rasmus Langeland, Ved salig Rasmus Langeland. Denne Mand var en i Wessels Tid meget anseet kjøbmand i Korsør. Som ikke var Poet, derfor maaskee ei Prakker, Ved store Belt og Smakker Udmærkedes kun før Korsøer. Men nu er Pokker løs; En Snees Aars gammel Knøs, Fød der, tør skrive Vers, dem gode skrive, Som Aftenposten ham skal evig ei tilgive. Hellig Pligt og største Ære Er, vor Konge troe at være. Statens Ønske er vor Røst: Glæden boe i Christians Bryst!

*

Til Hr. Jens Baggesen.

Til Hr. Jens Baggesen. Dette rimbrev er skrevet kort før Wessels død. Baggesen havde udgivet sine komiske fortællinger; de var paa et enkelt hold blevne strengt bedømte, og bladet Aftenpostens redaktør, Emanuel Balling, havde taget fat paa dem i et epigram. Til denne redaktør sigtes ved ordene *Myrias Emanueler* i det følgende.

Ved salig Rasmus Langeland, Ved salig Rasmus Langeland. Denne Mand var en i Wessels Tid meget anseet kjøbmand i Korsør. Som ikke var Poet, derfor maaskee ei Prakker, Ved store Belt og Smakker Udmærkedes kun før Korsøer. Men nu er Pokker løs; En Snees Aars gammel Knøs, Fød der, tør skrive Vers, dem gode skrive, Som Aftenposten ham skal evig ei tilgive.Jeg fra Korsøer mindst ventede Rivaler, Da Baggesen gav ud sit Manifest.

Jeg først saa godt som sidst la'r falde Flag; Thi, naar man tabe skal, at tabe uden Slag Er efter mine Tanker bedst. Rivalen er for stærk og jeg for svag, Han stiger i sin Flugt, jeg daler; Men dalende jeg har det Haab, den Trøst, At tidt jeg læse skal hans Vers med Lyst.

Syng flittig, unge Mand! før Alder giør dig hæs, Da nøies med din Lod, dig glad i Yngres Sange læs Jeg giver dig et Raad, som selv jeg ikke følger; Aarsagen — — Taal, at jeg den dølger!

Men nu et Raad jeg giver dig, Som var bestandig fulgt af mig: Korsøerianske Ven! Mod klog, mod taabelig Kritik Spids aldrig Pen! Den sidste derved ufortient For stor en Ære fik; Den første, taus, lad blive vel anvendt. Om Myrias Emanueler Bidsk til dig skeler,Saa see du rolig ligefrem. Til Tidsfordriv engang iblandt, Naar Tiden er dig lang, du skotte ned til dem, Som, for du vittig var, i dig Misdæder fandt. *

Ringe men velmeent Ønske

til Hr. Landsdommer Bartholin

og

Jomfrue Helt,

i Anledning af deres Ægteforening

fra Brodeparrets Wen.

Man spøger nu med de Personer, Som synge i Ha-stemte Toner; Hvem der har Uret eller Ret, Jeg veed ei, vil ei vide det; Men veed, at, hvis man vil befale, Jeg daglig tusind' Vers skal male, Saa vælger jeg den Art med Ha! Jeg kommer ellers slet derfra. Jeg mener Ha! med hvad tilhører; Med dette Spænd man hastig kiører.

Saa see du rolig ligefrem. Til Tidsfordriv engang iblandt, Naar Tiden er dig lang, du skotte ned til dem, Som, for du vittig var, i dig Misdæder fandt. *

Ringe men velmeent Ønske

til Hr. Landsdommer Bartholin

og

Jomfrue Helt,

i Anledning af deres Ægteforening

fra Brodeparrets Wen.

Man spøger nu med de Personer, Som synge i Ha-stemte Toner; Hvem der har Uret eller Ret, Jeg veed ei, vil ei vide det; Men veed, at, hvis man vil befale, Jeg daglig tusind’ Vers skal male, Saa vælger jeg den Art med Ha! Jeg kommer ellers slet derfra. Jeg mener Ha! med hvad tilhører; Med dette Spænd man hastig kiører.

Men den, som Læs vil tage paa (Den sunde Sands jeg kalder saa), Han kiører ei saa langt om Dagen. — Men nu er nok kiørt om med Smagen.

Mit Vers var blevet alt for kort, Hvis den Indledning ei var giort; Til den jeg valgte lidt om Smagen, Blot af en Slump; see det er Sagen!

Gid Du, og den, som giør dit Vel, Maae naae fortiente varigt Held!

*

Alle Tings Cirkelgang.

Alting i en Cirkel gaaer: Dyder, Følelser og Laster. Den, som altid fremad haster, Og betids ei stille staaer, Haster, uden det at vide, Til den Grad af Cirkelen, Hvor for ei at komme hen Han indbildte sig at stride. Men den, som Læs vil tage paa (Den sunde Sands jeg kalder saa), Han kiører ei saa langt om Dagen. — Men nu er nok kiørt om med Smagen.

Mit Vers var blevet alt for kort, Hvis den Indledning ei var giort; Til den jeg valgte lidt om Smagen, Blot af en Slump; see det er Sagen!

Gid Du, og den, som giør dit Vel, Maae naae fortiente varigt Held!

*

Alle Tings Cirkelgang.

Alting i en Cirkel gaaer: Dyder, Følelser og Laster. Den, som altid fremad haster, Og betids ei stille staaer, Haster, uden det at vide, Til den Grad af Cirkelen, Hvor for ei at komme hen Han indbildte sig at stride.Kronen selv for alle Dyder, Gudsfrygt, Frankrig overdrev, Saa fra største Dyd den blev Størst iblandt de største Lyder; Frankrig troer at tiene Gud Frankrig troer at tiene Gud o. s. v. Wessel tænker paa forfølgelserne mod Hugenotterne. I hans tid var forefaldt justitsmordet paa kjøbmanden Jean Calas. Voltaire fremstillede hele den oprørende sag i et skrift. Ved at slagte Legioner, Troer at følge Himlens Bud, Naar det Helveds Ønske kroner. *

Til Digterens Hustru.

Impromptu.

Du, som for din og min Plaseer, Og hidindtil for intet meer, Hos mig har sovet! Du, som jeg svoer en evig Troe, Og jevnlig afbrudt Natteroe For Præst har lovet — Kort: du, som jeg har Løvte holdt, Skiønt det har ingen Skade voldt Paa smalle Taille. Kronen selv for alle Dyder, Gudsfrygt, Frankrig overdrev, Saa fra største Dyd den blev Størst iblandt de største Lyder; Frankrig troer at tiene Gud Frankrig troer at tiene Gud o. s. v. Wessel tænker paa forfølgelserne mod Hugenotterne. I hans tid var forefaldt justitsmordet paa kjøbmanden Jean Calas. Voltaire fremstillede hele den oprørende sag i et skrift. Ved at slagte Legioner, Troer at følge Himlens Bud, Naar det Helveds Ønske kroner. *

Til Digterens Hustru.

Impromptu.

Du, som for din og min Plaseer, Og hidindtil for intet meer, Hos mig har sovet! Du, som jeg svoer en evig Troe, Og jevnlig afbrudt Natteroe For Præst har lovet — Kort: du, som jeg har Løvte holdt, Skiønt det har ingen Skade voldt Paa smalle Taille.Du, som jeg kaldte tidt paa Skiærts, Men nu for Rimet i mit Vers, En sød Canaille! Dig giør jeg vitterligt, min Mo'er! At jeg ei spiser ved dit Bord For denne Sinde; Men Klokken fire, ja vel tre, Med Glæde jeg igien skal see Min søde Qvinde.

*

Impromptu over Tandpine.

Du Tændernes uhøflig' Giest, Al Roeligheds og Friheds Pest, Du er paa Jorden Vice-Fanden, Og halve værre end den anden; Men siig mig, naar du plage skal, Hvi falder just paa mig dit Val, Paa mig, som seer kun sorte Dage, Og sorte haver lagt tilbage; Paa mig, som meer ei Kiole har, Og har den ubetalt, jeg bar; Hvis Krop knap fire Skilling gielder, Hvis Aand Bekymring daglig fælder, Du, som jeg kaldte tidt paa Skiærts, Men nu for Rimet i mit Vers, En sød Canaille! Dig giør jeg vitterligt, min Mo'er! At jeg ei spiser ved dit Bord For denne Sinde; Men Klokken fire, ja vel tre, Med Glæde jeg igien skal see Min søde Qvinde.

*

Impromptu over Tandpine.

Du Tændernes uhøflig' Giest, Al Roeligheds og Friheds Pest, Du er paa Jorden Vice-Fanden, Og halve værre end den anden; Men siig mig, naar du plage skal, Hvi falder just paa mig dit Val, Paa mig, som seer kun sorte Dage, Og sorte haver lagt tilbage; Paa mig, som meer ei Kiole har, Og har den ubetalt, jeg bar; Hvis Krop knap fire Skilling gielder, Hvis Aand Bekymring daglig fælder,Hvis Creditorer er en Flok? Er dette dig ei Plager nok? Paa denne Suppe kom en Jævning Af Mandags og af Torsdags Stævning. — See der gaaer Meldahl glad og feed, See der gaaer Meldahl glad og feed. Th. H. Meldahl hørte til de mest anseede og afholdte medlemmer af det norske selskab. Han var trønder og døde paa Island som amtmand. Som nu af ingen Plage veed; Forlad du mig, tag ham i Steden, Og lad ham faae lidt Sorg blandt Glæden.

Smaavers.

I.

Den, som aldrig turde drikke, Turde aldrig noget stort; Ægte Helte lade ikke Vandet skylle Modet bort.

Chorus.

Krigeren, for han er Helt, Takker Vinen i sit Telt. Hvis Creditorer er en Flok? Er dette dig ei Plager nok? Paa denne Suppe kom en Jævning Af Mandags og af Torsdags Stævning. — See der gaaer Meldahl glad og feed, See der gaaer Meldahl glad og feed. Th. H. Meldahl hørte til de mest anseede og afholdte medlemmer af det norske selskab. Han var trønder og døde paa Island som amtmand. Som nu af ingen Plage veed; Forlad du mig, tag ham i Steden, Og lad ham faae lidt Sorg blandt Glæden.

Smaavers.

I.

Den, som aldrig turde drikke, Turde aldrig noget stort; Ægte Helte lade ikke Vandet skylle Modet bort.

Chorus.

Krigeren, for han er Helt, Takker Vinen i sit Telt. Hvis Creditorer er en Flok? Er dette dig ei Plager nok? Paa denne Suppe kom en Jævning Af Mandags og af Torsdags Stævning. — See der gaaer Meldahl glad og feed, See der gaaer Meldahl glad og feed. Th. H. Meldahl hørte til de mest anseede og afholdte medlemmer af det norske selskab. Han var trønder og døde paa Island som amtmand. Som nu af ingen Plage veed; Forlad du mig, tag ham i Steden, Og lad ham faae lidt Sorg blandt Glæden.

Smaavers.

I.

Den, som aldrig turde drikke, Turde aldrig noget stort; Ægte Helte lade ikke Vandet skylle Modet bort.

Chorus.

Krigeren, for han er Helt, Takker Vinen i sit Telt.

II.

For Kierlighed er Viin En daarlig Medicin; Thi, naar de komme sammen, Forøges altid Flammen; Og, naar de sammen kommer, Saa blier der dobbelt Sommer; Men Sommeren er heed, Som Gud og hver Mand veed.

III.

Naar jeg formaaer, jeg gierne vil En Draabe drikke af og til; Om hver en Mand og hver Madame Kun foretoge sig det samme, De klamredes da ei saa tidt Om Dit og Dat, og Fias og Sk—.

Hvis nogentid jeg faaer i Sinde (Som neppe skeer) mig at beqvinde, Da skal et evigt, evigt Ruus Stadfæste Freden i mit Huus. — Men over denne Impromptu Jeg alt undseelig er og blye.

II.

For Kierlighed er Viin En daarlig Medicin; Thi, naar de komme sammen, Forøges altid Flammen; Og, naar de sammen kommer, Saa blier der dobbelt Sommer; Men Sommeren er heed, Som Gud og hver Mand veed.

III.

Naar jeg formaaer, jeg gierne vil En Draabe drikke af og til; Om hver en Mand og hver Madame Kun foretoge sig det samme, De klamredes da ei saa tidt Om Dit og Dat, og Fias og Sk—.

Hvis nogentid jeg faaer i Sinde (Som neppe skeer) mig at beqvinde, Da skal et evigt, evigt Ruus Stadfæste Freden i mit Huus. — Men over denne Impromptu Jeg alt undseelig er og blye.

IV.

Mærk derpaa! For det første Skal du tørste, Drikke saa. Siden, naar Viin er drukket, Tørsten slukket, Nok en Taar.

V.

Afholdenhed! Du Viises Dyd, Som jevn og seig, men varig Fryd I et langvarigt Liv os byder! Du tager vel ei ilde op, At jeg dog heller i Galop, I kort, men heftig Lyst mig fryder.

VI.

Afholdenhed er en deilig Dyd, Men Uafholdenhed gi’er større Fryd; Maaskee for jeg ei bedre vidste, Jeg lider nok saa godt den sidste.

IV.

Mærk derpaa! For det første Skal du tørste, Drikke saa. Siden, naar Viin er drukket, Tørsten slukket, Nok en Taar.

V.

Afholdenhed! Du Viises Dyd, Som jevn og seig, men varig Fryd I et langvarigt Liv os byder! Du tager vel ei ilde op, At jeg dog heller i Galop, I kort, men heftig Lyst mig fryder.

VI.

Afholdenhed er en deilig Dyd, Men Uafholdenhed gi’er større Fryd; Maaskee for jeg ei bedre vidste, Jeg lider nok saa godt den sidste.

IV.

Mærk derpaa! For det første Skal du tørste, Drikke saa. Siden, naar Viin er drukket, Tørsten slukket, Nok en Taar.

V.

Afholdenhed! Du Viises Dyd, Som jevn og seig, men varig Fryd I et langvarigt Liv os byder! Du tager vel ei ilde op, At jeg dog heller i Galop, I kort, men heftig Lyst mig fryder.

VI.

Afholdenhed er en deilig Dyd, Men Uafholdenhed gi’er større Fryd; Maaskee for jeg ei bedre vidste, Jeg lider nok saa godt den sidste.

VII.

I en Stambog. Lev vel og fornøiet! Hav stedse for Øiet, Du ei er ret frisk. For meget af Kiødet Saa mangen har dødet, Spiis derfor helst Fisk.

VIII.

Paa en Skive,

som en aftrædende Fuglekonge gav til det kiøbenhavnske Skydeselskab.

Jeg nød, hvad Jordens bedste Konger nyde, Den Fryd, blandt Venner som en Ven at byde; Jeg nød, hvad ingen Jordens Konge nød, Ustyrret Roe, da man mit Scepter brød; Jeg kan, hvad ingen Jordens Konge kunde, Min Magt og Kongenavn en anden unde, Forlade uden Suk min Herskerstand, Og synge: leve værdig Eftermand!

IX.

Jeg troer, jeg i en Bog har læst, At Ægteskab er Friheds Pest.

VII.

I en Stambog. Lev vel og fornøiet! Hav stedse for Øiet, Du ei er ret frisk. For meget af Kiødet Saa mangen har dødet, Spiis derfor helst Fisk.

VIII.

Paa en Skive,

som en aftrædende Fuglekonge gav til det kiøbenhavnske Skydeselskab.

Jeg nød, hvad Jordens bedste Konger nyde, Den Fryd, blandt Venner som en Ven at byde; Jeg nød, hvad ingen Jordens Konge nød, Ustyrret Roe, da man mit Scepter brød; Jeg kan, hvad ingen Jordens Konge kunde, Min Magt og Kongenavn en anden unde, Forlade uden Suk min Herskerstand, Og synge: leve værdig Eftermand!

IX.

Jeg troer, jeg i en Bog har læst, At Ægteskab er Friheds Pest.

VII.

I en Stambog. Lev vel og fornøiet! Hav stedse for Øiet, Du ei er ret frisk. For meget af Kiødet Saa mangen har dødet, Spiis derfor helst Fisk.

VIII.

Paa en Skive,

som en aftrædende Fuglekonge gav til det kiøbenhavnske Skydeselskab.

Jeg nød, hvad Jordens bedste Konger nyde, Den Fryd, blandt Venner som en Ven at byde; Jeg nød, hvad ingen Jordens Konge nød, Ustyrret Roe, da man mit Scepter brød; Jeg kan, hvad ingen Jordens Konge kunde, Min Magt og Kongenavn en anden unde, Forlade uden Suk min Herskerstand, Og synge: leve værdig Eftermand!

IX.

Jeg troer, jeg i en Bog har læst, At Ægteskab er Friheds Pest.Jeg læste, troer jeg, i en anden, At Ægteskab er værr' end Fanden. Jeg læste i den tredie, Som var den værste af de tre; Og kunde jeg erindre dette, Saa skulde jeg det her fremsætte.

X.

Anbefaling paa en Ansøgning fra en, som søgte om en Post ved Veivæsenet.

Af nærværende Cujon Er jeg ret en stor Patron; Meere værdige Personer Blandt vor Christenheds Cujoner Sikkerlig der findes ei Til at trippe paa en Vei.

XI.

Til Digterens Hustru,

paa hendes Fødselsdag.

Gid i mange glade Dage Du den søde Fryd maae smage, Jeg læste, troer jeg, i en anden, At Ægteskab er værr' end Fanden. Jeg læste i den tredie, Som var den værste af de tre; Og kunde jeg erindre dette, Saa skulde jeg det her fremsætte.

X.

Anbefaling paa en Ansøgning fra en, som søgte om en Post ved Veivæsenet.

Af nærværende Cujon Er jeg ret en stor Patron; Meere værdige Personer Blandt vor Christenheds Cujoner Sikkerlig der findes ei Til at trippe paa en Vei.

XI.

Til Digterens Hustru,

paa hendes Fødselsdag.

Gid i mange glade Dage Du den søde Fryd maae smage, Jeg læste, troer jeg, i en anden, At Ægteskab er værr' end Fanden. Jeg læste i den tredie, Som var den værste af de tre; Og kunde jeg erindre dette, Saa skulde jeg det her fremsætte.

X.

Anbefaling paa en Ansøgning fra en, som søgte om en Post ved Veivæsenet.

Af nærværende Cujon Er jeg ret en stor Patron; Meere værdige Personer Blandt vor Christenheds Cujoner Sikkerlig der findes ei Til at trippe paa en Vei.

XI.

Til Digterens Hustru,

paa hendes Fødselsdag.

Gid i mange glade Dage Du den søde Fryd maae smage,At see Jonas om dig gaae; At see Jonas om dig gaae. Jonas er digterens søn. Han havde blaa øine, Wessel og hans hustru brune. Men hvis end du vil med flere Vore Værelser meublere, Ydmygst dog jeg bede maae: Øinene ei blive blaae.

XII.

Til Fru Walter. Til Fru Walter. Caroline Walter var en meget bekjendt dansk skuespillerinde.

Du skienktes os af Himmelen, Og fire Gratier der bleve, Der sildig blive tre igien; Til Nordens Ziir du længe leve!

XIII.

Ved en Vens Bortreise til Norge.

Snart du i elskte Land skal være, Hvor først du aanded' Troe og Ære, Hvor Mod og Godhed sammen boer. At see Jonas om dig gaae; At see Jonas om dig gaae. Jonas er digterens søn. Han havde blaa øine, Wessel og hans hustru brune. Men hvis end du vil med flere Vore Værelser meublere, Ydmygst dog jeg bede maae: Øinene ei blive blaae.

XII.

Til Fru Walter. Til Fru Walter. Caroline Walter var en meget bekjendt dansk skuespillerinde.

Du skienktes os af Himmelen, Og fire Gratier der bleve, Der sildig blive tre igien; Til Nordens Ziir du længe leve!

XIII.

Ved en Vens Bortreise til Norge.

Snart du i elskte Land skal være, Hvor først du aanded' Troe og Ære, Hvor Mod og Godhed sammen boer. At see Jonas om dig gaae; At see Jonas om dig gaae. Jonas er digterens søn. Han havde blaa øine, Wessel og hans hustru brune. Men hvis end du vil med flere Vore Værelser meublere, Ydmygst dog jeg bede maae: Øinene ei blive blaae.

XII.

Til Fru Walter. Til Fru Walter. Caroline Walter var en meget bekjendt dansk skuespillerinde.

Du skienktes os af Himmelen, Og fire Gratier der bleve, Der sildig blive tre igien; Til Nordens Ziir du længe leve!

XIII.

Ved en Vens Bortreise til Norge.

Snart du i elskte Land skal være, Hvor først du aanded' Troe og Ære, Hvor Mod og Godhed sammen boer.Siig til vor Roes de norske Sønner: At vi paa Landsmænds Dyder skiønner, At vi dig evigt Venskab svoer.

XIV.

Vers paa opgivne Riim.

1.

Vel den, som haver lært i Ungdoms Tid at høvle, Han kan for et Chatol faae fire, fem Par Støvle; Behøver han dem ei, saa kan han kiøbe Lax, Skoe, Pocher, Terpentin, Huustømmer, Steen, og Sax.

2.

Trods Rigdom, ja Forældre trods, Taer vittig Pige ingen Klods. Vei er Forældres gamle Meening, At de skal stifte Børns Foreening; Men Døttrene, de veed at skrømte, Man har vel og hørt dem, som rømte, For ei i sure Æble at bide, Og ei forhadte Favntag lide. Kort sagt: de Gamle har, og Unge deres Skikke — Jeg holder hermed op, og Pennen vil afslikke. Siig til vor Roes de norske Sønner: At vi paa Landsmænds Dyder skiønner, At vi dig evigt Venskab svoer.

XIV.

Vers paa opgivne Riim.

1.

Vel den, som haver lært i Ungdoms Tid at høvle, Han kan for et Chatol faae fire, fem Par Støvle; Behøver han dem ei, saa kan han kiøbe Lax, Skoe, Pocher, Terpentin, Huustømmer, Steen, og Sax.

2.

Trods Rigdom, ja Forældre trods, Taer vittig Pige ingen Klods. Vei er Forældres gamle Meening, At de skal stifte Børns Foreening; Men Døttrene, de veed at skrømte, Man har vel og hørt dem, som rømte, For ei i sure Æble at bide, Og ei forhadte Favntag lide. Kort sagt: de Gamle har, og Unge deres Skikke — Jeg holder hermed op, og Pennen vil afslikke.3. Tæl over dine Sind, Tal over dine Sind. Det sidste ord staar i betydning af sans. har du de fulde fem, Da viid, du kommer ei med dem i Verden frem; Kast bort to, tre; hvis ei, dølg varlig, du har dem, Og Held og Overflod skal strømme til dit Hiem.

XV.

Raad mod Kighoste.

Indrykket i Aftenposten.

Tør jeg besvære Aftenposten Med ringe Raad imod Kiighosten: Stød Nelliker en Morgen smaae, Kom dem i Miød, og drik dem saa. Hvis du er ikke inden Aften Som den, der aldrig havde havt'en; Saa kan du sige allenfals: Hr. Medicus! Løgn i jer Hals!

XVI.

Provst Hersom.

Seer de Provst Hersom, Saa siig ham, at dersom Han ei hører op at rime, Saa taber han sin Estime. 3. Tæl over dine Sind, Tal over dine Sind. Det sidste ord staar i betydning af sans. har du de fulde fem, Da viid, du kommer ei med dem i Verden frem; Kast bort to, tre; hvis ei, dølg varlig, du har dem, Og Held og Overflod skal strømme til dit Hiem.

XV.

Raad mod Kighoste.

Indrykket i Aftenposten.

Tør jeg besvære Aftenposten Med ringe Raad imod Kiighosten: Stød Nelliker en Morgen smaae, Kom dem i Miød, og drik dem saa. Hvis du er ikke inden Aften Som den, der aldrig havde havt'en; Saa kan du sige allenfals: Hr. Medicus! Løgn i jer Hals!

XVI.

Provst Hersom.

Seer de Provst Hersom, Saa siig ham, at dersom Han ei hører op at rime, Saa taber han sin Estime. 3. Tæl over dine Sind, Tal over dine Sind. Det sidste ord staar i betydning af sans. har du de fulde fem, Da viid, du kommer ei med dem i Verden frem; Kast bort to, tre; hvis ei, dølg varlig, du har dem, Og Held og Overflod skal strømme til dit Hiem.

XV.

Raad mod Kighoste.

Indrykket i Aftenposten.

Tør jeg besvære Aftenposten Med ringe Raad imod Kiighosten: Stød Nelliker en Morgen smaae, Kom dem i Miød, og drik dem saa. Hvis du er ikke inden Aften Som den, der aldrig havde havt'en; Saa kan du sige allenfals: Hr. Medicus! Løgn i jer Hals!

XVI.

Provst Hersom.

Seer de Provst Hersom, Saa siig ham, at dersom Han ei hører op at rime, Saa taber han sin Estime.

XVII.

Nyaarsvers.

1.

Min lille vakre Madam Knudsen! Ret ligerviis, min Mo'er, som Strudsen, Man siger uden mindste Meen,

Fordøier Jern, og Staal, og Steen: Saaledes skal det mig fornøie, Om De Fadaisen kan fordøie, Som jeg har lagt paa dette Blad. Falleri, Fallera, Fallerad.

Nu fik min Indgang da en Ende, Nu vil jeg mig til Texten vende; Min Text i disse Ord bestaaer:

Madam! et glædeligt nyt Aar!

2.

Du lille, vakre Karen Bach! For hvert et mødigt Sting, du stak Paa en mig høist nødvendig Frak, Som sprak, Tak!

P. S. Lyksaligt nyt Aar!3.

Bliv, søde Madam Juel! Bliv, søde Madam Juel o. s. v. Madam Juel var værtinden i det norske selskab. Hun var fra Jylland. mod al Formodning riig! Og henlev dette Aar og mange lykkelig! Saa at vi længe maae den sieldne Lykke nyde, At finde Normands Siæl logeret hos en Jyde.

4.

Skiæbnen gav dig glatte Kinder, Skiæbnen gav dig lyse Haar; Lidt Forstand, den giør ei Hinder, Naar Saturnus engang faaer Reent afplukket dine Haar, Og bekruset dine Kinder.

5.

Du har alt, hvad kan ønskes dig, Saasnart du har kun dette ene: Dig altid lykkelig at mene; Meen saa, min Ven! vær lykkelig!

6.

Du giftes vil; gift dig, med Gud! Hvad Glæde lover ei en Brud? Men Pokker selv har skabt, min Ven! Et bandsat Ord; det Ord er — Men.

7.

Gid jeg maae see, du stedse bliver, Hvad jeg dig kiendte for i Fior! At sige: troe i Drik og troe i Ord. Mit bedste Ønske jeg dig giver.

8.

Jeg ønsker dig, Monfrere! I Aar saa skikkelig at være, Som du var skikkelig i Fior! Og saa god roelig Nat, min Bro'er!

9-

Mit Ønske er lidt nyt, dog, troer jeg, mere plat: Gid du i dette Aar maae finde dig en Skat! Dog paa den Condition, at du giør ei som somme, Der hitte den iblandt i trygge Næstes Lomme.

10.

Du yndte mangen kiøn Matrone; Jeg ønsker: gid du ei faae Kone! Thi du maae sikkerligen troe, Du blev da paa *Jus Talio- nis* vis.

11.

Du har Skiønhed, du har Dyder, Som henrykker os, dig pryder, Det er baade vist og sandt; Men naar nogen dig vil sige, Du er Engel meer end Pige: Troe, min Mo'er! det er ei sandt.

XVIII.

Til J. R. Bull.

Engang en ret forvoven Jyde Med Hagel paa en Thrønder vilde skyde, Men fik hans Pande ei i sønder, Nei, der skal Kugle til en Thrønder! Til J. R. Bull. Trønderen Bull fik paa en jagt en hagel-ladning i hatten. Han var

medlem af det norske selskab.

XIX.

Impromptu over en besværlig Hestepranger.

Den Mand, som sælger Heste, Han giorde vel det bedste, Ifald han gik sin Vei, Thi man ham lider ei.

11.

Du har Skiønhed, du har Dyder, Som henrykker os, dig pryder, Det er baade vist og sandt; Men naar nogen dig vil sige, Du er Engel meer end Pige: Troe, min Mo'er! det er ei sandt.

XVIII.

Til J. R. Bull.

Engang en ret forvoven Jyde Med Hagel paa en Thrønder vilde skyde, Men fik hans Pande ei i sønder, Nei, der skal Kugle til en Thrønder! Til J. R. Bull. Trønderen Bull fik paa en jagt en hagel-ladning i hatten. Han var medlem af det norske selskab.

XIX.

Impromptu over en besværlig Hestepranger.

Den Mand, som sælger Heste, Han giorde vel det bedste, Ifald han gik sin Vei, Thi man ham lider ei.

11.

Du har Skiønhed, du har Dyder, Som henrykker os, dig pryder, Det er baade vist og sandt; Men naar nogen dig vil sige, Du er Engel meer end Pige: Troe, min Mo'er! det er ei sandt.

XVIII.

Til J. R. Bull.

Engang en ret forvoven Jyde Med Hagel paa en Thrønder vilde skyde, Men fik hans Pande ei i sønder, Nei, der skal Kugle til en Thrønder! Til J. R. Bull. Trønderen Bull fik paa en jagt en hagel-ladning i hatten. Han var medlem af det norske selskab.

XIX.

Impromptu over en besværlig Hestepranger.

Den Mand, som sælger Heste, Han giorde vel det bedste, Ifald han gik sin Vei, Thi man ham lider ei.

XX.

Kierlighed og Smørrebrød.

At Smørrebrød er ikke Mad, Og Kierlighed er ikke Had, Det er for Tiden hvad jeg veed Om Smørrebrød og Kierlighed.

XXI.

Over Smagen.

Malheur au Maitre fou, qui rime bien et pense; Il le perdra an jour, ce bon-sens, qu'il encense.

Voltaire.

Paa Dansk:

Den, som i sine Vers ned til Fornuften sank, I disse Tider fik saamænd kun Stank for Dank.

XXII.

Da Chloe var i Kirke.

Indgiv din Tiener, store Gud, At han sin Præken ei for længe trækker ud Din Tiener sparer du en Hob af sin Umage, Og vi des før igien vor Pige faae tilbage.

XX.

Kierlighed og Smørrebrød.

At Smørrebrød er ikke Mad, Og Kierlighed er ikke Had, Det er for Tiden hvad jeg veed Om Smørrebrød og Kierlighed.

XXI.

Over Smagen.

Malheur au Maitre fou, qui rime bien et pense; Il le perdra an jour, ce bon-sens, qu'il encense.

Voltaire.

Paa Dansk:

Den, som i sine Vers ned til Fornuften sank, I disse Tider fik saamænd kun Stank for Dank.

XXII.

Da Chloe var i Kirke.

Indgiv din Tiener, store Gud, At han sin Præken ei for længe trækker ud Din Tiener sparer du en Hob af sin Umage, Og vi des før igien vor Pige faae tilbage.

XX.

Kierlighed og Smørrebrød.

At Smørrebrød er ikke Mad, Og Kierlighed er ikke Had, Det er for Tiden hvad jeg veed Om Smørrebrød og Kierlighed.

XXI.

Over Smagen.

Malheur au Maitre fou, qui rime bien et pense; Il le perdra an jour, ce bon-sens, qu'il encense.

Voltaire.

Paa Dansk:

Den, som i sine Vers ned til Fornuften sank, I disse Tider fik saamænd kun Stank for Dank.

XXII.

Da Chloe var i Kirke.

Indgiv din Tiener, store Gud, At han sin Præken ei for længe trækker ud Din Tiener sparer du en Hob af sin Umage, Og vi des før igien vor Pige faae tilbage.

XXIII.

Til en Mand, hvis Barn faldt ned fra anden Etage uden at tage Skade.

Din Siæl af ingen Kummer veed, Du ei af Næringssorg antastes, Og Børn du avler, som kan kastes En femten,

sexten Alen ned.

XXIV.

Caspar Wessel.

Han tegner Landkort og læser Loven, Han er saa flittig, som jeg er doven. Caspar Wessel er digterens broder. Han tog juridisk examen og har store fortjenester af den geografiske landmaaling. Han var ogsaa en fremragende mathematiker.

XXV.

I.

Til Viintapper Lunds Svend.

Hør du søde, rare Fyr, Du som altid er ved Muffen, Laan mig tvende Mark af Skuffen! Vinen den er her saa dyr. Lund tre Mark for Flasken ta'er, Og jeg kun den ene har.

XXIII.

Til en Mand, hvis Barn faldt ned fra anden Etage uden at tage Skade.

Din Siæl af ingen Kummer veed, Du ei af Næringssorg antastes, Og Børn du avler, som kan kastes En femten, sexten Alen ned.

XXIV.

Caspar Wessel.

Han tegner Landkort og læser Loven, Han er saa flittig, som jeg er doven. Caspar Wessel er digterens broder. Han tog juridisk examen og har store fortjenester af den geografiske landmaaling. Han var ogsaa en fremragende mathematiker.

XXV.

I.

Til Viintapper Lunds Svend.

Hør du søde, rare Fyr, Du som altid er ved Muffen, Laan mig tvende Mark af Skuffen! Vinen den er her saa dyr. Lund tre Mark for Flasken ta'er, Og jeg kun den ene har.

XXIII.

Til en Mand, hvis Barn faldt ned fra anden Etage uden at tage Skade.

Din Siæl af ingen Kummer veed, Du ei af Næringssorg antastes, Og Børn du avler, som kan kastes En femten, sexten Alen ned.

XXIV.

Caspar Wessel.

Han tegner Landkort og læser Loven, Han er saa flittig, som jeg er doven. Caspar Wessel er digterens broder. Han tog juridisk examen og har store fortjenester af den geografiske landmaaling. Han var ogsaa en fremragende mathematiker.

XXV.

I.

Til Viintapper Lunds Svend.

Hør du søde, rare Fyr, Du som altid er ved Muffen, Laan mig tvende Mark af Skuffen! Vinen den er her saa dyr. Lund tre Mark for Flasken ta'er, Og jeg kun den ene har.2.

Svar i Svendens Navn.

Søde rare Wessel, Faer, Du som aldrig er ved Muffen, Hvis jeg laante dig af Skuffen, Var jeg sandelig en Nar. Drik, som du har Penge til, Lund ei creditere vil.

XXVI.

Kiere Moder huld, Giør i Guld Al jer Uld! Thi jer Pode, Johan Herman, mærk: Han er ei i Pungen stærk.

XXVII.

Gravskrifter.

1.

Jeg, salig Owe Gierløv Meyer, Owe Gierløv Meyer er den bekjendte stifter af det norske selskab. Begik Sottiser, som jeg pleier, Men denne Gang begik jeg fem, Den sidste var dog værst blandt dem; 2.

Svar i Svendens Navn.

Søde rare Wessel, Faer, Du som aldrig er ved Muffen, Hvis jeg laante dig af Skuffen, Var jeg sandelig en Nar. Drik, som du har Penge til, Lund ei creditere vil.

XXVI.

Kiere Moder huld, Giør i Guld Al jer Uld! Thi jer Pode, Johan Herman, mærk: Han er ei i Pungen stærk.

XXVII.

Gravskrifter.

1.

Jeg, salig Owe Gierløv Meyer, Owe Gierløv Meyer er den bekjendte stifter af det norske selskab. Begik Sottiser, som jeg pleier, Men denne Gang begik jeg fem, Den sidste var dog værst blandt dem; 2.

Svar i Svendens Navn.

Søde rare Wessel, Faer, Du som aldrig er ved Muffen, Hvis jeg laante dig af Skuffen, Var jeg sandelig en Nar. Drik, som du har Penge til, Lund ei creditere vil.

XXVI.

Kiere Moder huld, Giør i Guld Al jer Uld! Thi jer Pode, Johan Herman, mærk: Han er ei i Pungen stærk.

XXVII.

Gravskrifter.

1.

Jeg, salig Owe Gierløv Meyer, Owe Gierløv Meyer er den bekjendte stifter af det norske selskab. Begik Sottiser, som jeg pleier, Men denne Gang begik jeg fem, Den sidste var dog værst blandt dem;Thi gik jeg hiem, skar ud min Strube, Og sidder her i Helveds Grube, Hvor nu den lede Satan eier Mig, salig Owe Gierløv Meyer.

2.

Her ligger Lieut'nant Stabel, O vee, heel miserabel I Veiret med sin Snabel, Og er ei nu capabel At bruge meer sin Sabel, Som var ham meest aimabel Næst Brændeviin og Fabel.

3.

Over Brygger Walt.

Her ligger Walt, Han giorde Malt, Og det var Alt.

4.

Under Londemanns Londemann var en bekjendt komisk skuespiller. Portræt.

Man sukker, for han er ei meer, Man husker hvad han var, og leer.

XXVIII.

Under Digterens Portræt,

skrevet af ham selv.

Han syntes fød til Bagateller, Og noget stort han blev ei heller.

XXIX.

Gravskrift over Digteren,

af ham selv.

Han aad og drak, var aldrig glad, Hans Støvlehæle gik han skieve; Han ingen Ting bestille gad, Tilsidst han gad ei heller leve.

XXVIII.

Under Digterens Portræt,

skrevet af ham selv.

Han syntes fød til Bagateller, Og noget stort han blev ei heller.

XXIX.

Gravskrift over Digteren,

af ham selv.

Han aad og drak, var aldrig glad, Hans Støvlehæle gik han skieve; Han ingen Ting bestille gad, Tilsidst han gad ei heller leve.

